

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης
Σχολή Εφαρμοσμένων Επιστημών
Τμήμα Μηχανικών Μουσικής Τεχνολογίας και Ακουστικής

Πτυχιακή Εργασία

Παραγωγή ταινίας τεκμηρίωσης(ντοκιμαντέρ):

“Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune in Athens*”

Ροζίνα Άννα Μπάγια A.M : 207

Μερόπη Καρακίτσιου A.M : 905

Επιβλέποντες καθηγητές:

Νικόλας Βαλσαμάκης, Γιάννης Ορφανός

Ρέθυμνο 2014

Ευχαριστίες

Με την εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους ανθρώπους που μας βοήθησαν και μας στήριξαν για την ολοκλήρωση της. Ευχαριστούμε τους καθηγητές κ. Νικόλα Βαλσαμάκη και κ. Γιάννη Ορφανό για την επίβλεψη της πτυχιακής εργασίας και για τις χρήσιμες συμβουλές τους σε όλα τα στάδια υλοποίησης τόσο του θεωρητικού όσο και πρακτικού μέρους. Επίσης ευχαριστούμε τον Στέλιο Μπουζιώτη και την Αλεξάνδρα Μένογλου για την πολύτιμη βοήθεια τους στην κινηματογράφηση της εικόνας, την Βασιλική Καρακίτσιου για την επιμέλεια των μεταφράσεων. Ευχαριστούμε την Massive Production και την S.M.Art Media για την παραχώρηση του τεχνικού εξοπλισμού. Τέλος θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε για την βοήθεια τους τον Γιώργο Πατεράκη, την Ιωάννα Καρακίτσιου και την Ευγενία Τάγκα, καθώς και όσους ήταν δίπλα μας σε όλη την διάρκεια της εργασίας.

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι ένα ντοκιμαντέρ διάρκειας σαράντα λεπτών για τους μουσικούς του δρόμου. Εστιάζει στην προβολή των μουσικών του δρόμου της Αθήνας αναδεικνύοντας με τον τρόπο αυτό το έργο τους, τη φιλοσοφία τους και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας ήταν η δημιουργία ενός ντοκιμαντέρ στο οποίο οργανώθηκαν όλα τα στάδια υλοποίησης και εφαρμόστηκαν οι συνηθέστερες τεχνικές χειρισμού οπτικοακουστικού υλικού που χρησιμοποιούνται στον κινηματογράφο.

Μετά τη σύλληψη της αρχικής ιδέας για την δημιουργία του ντοκιμαντέρ, ξεκίνησε η διαδικασία της προ-παραγωγής όπου διεξήχθη έρευνα για τους μουσικούς του δρόμου η οποία διήρκησε περίπου ένα χρόνο, και σε συνδυασμό με στοχευμένη αισθητική σκηνοθετική προσέγγιση γεννήθηκε το πρώτο σενάριο. Έτσι, ξεκίνησαν όλες οι προετοιμασίες για τη διαδικασία της παραγωγής. Κατά τη διάρκεια της παραγωγής, αποπερατώθηκαν όλα τα γυρίσματα και το ντοκιμαντέρ έλαβε κινηματογραφική υπόσταση. Τέλος, στο στάδιο της μετα-παραγωγής το υλικό των γυρισμάτων σε συνδυασμό με το αρχικό σενάριο, μέσω των τεχνικών διαδικασιών του μοντάζ και του μίξιζ, πήρε την τελική του μορφή. Το ντοκιμαντέρ αποτυπώνει όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστικά τους μουσικούς του δρόμου και αποτελεί γνήσια μαρτυρία για τη σημερινή εικόνα στους δρόμους της Αθήνας.

Λέξεις κλειδιά

Ντοκιμαντέρ, παραγωγή βίντεο, εικονοληψία, ηχοληψία, μοντάζ εικόνας, μίξη ήχου

Summary

The present diploma thesis is a documentary film about street musicians lasting forty minutes. The diploma thesis focuses on the introduction of Athens' street musicians, thereby featuring their work, their philosophy and their difficulties.

The purpose of this diploma thesis is the production of a documentary in which are organized all the implementation stages and applied the most common techniques of audiovisual material handling used in filmmaking.

After the initial idea for the production of the documentary, it was launched the pre-production process wherein an investigation for street musicians, lasted for about a year, was carried out and in combination with the targeted aesthetic directorial approach the first scenario was born. Thus, the preparation for the production process started. During the production, the filming was completed and the documentary became a film. Finally, at the post-production stage, the filming material combined with the original script took its final form through the technical processes of montage and sound mix. The documentary represents the street musicians as realistically as possible and constitutes a genuine testimony of the present situation on Athens streets.

Keywords

Documentary, video production, filming, sound recording, video montage, sound mixing.

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη.....	3
Λέξεις κλειδιά	3
Summary	4
Keywords	4
Πίνακας Περιεχομένων.....	5
Εισαγωγή	7
Κεφάλαιο 1: Ιστορικά στοιχεία, ορισμοί και όροι γύρω από τον κινηματογράφο	8
1.1 Κινηματογράφος.....	8
1.2 Ντοκιμαντέρ	9
1.3 Κατηγορίες ήχων στον κινηματογράφο.....	11
1.4 Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του ψηφιακού βίντεο	13
Κεφάλαιο 2: Η προ-παραγωγή του ντοκιμαντέρ	15
2.1 Έρευνα	15
2.2 Δημιουργία σεναρίου.....	15
2.3 Επιλογή τοποθεσίας / Reperage	17
2.4 Επιλογή εξοπλισμού	17
Κεφάλαιο 3: Η παραγωγή του ντοκιμαντέρ	23
Γύρισμα 1 ^ο : Ο Τεο στην πλατεία Καπνικαρέας.....	24
Γύρισμα 2 ^ο : Οι African Heritage στο Μοναστηράκι I.....	27
Γύρισμα 3 ^ο : Ο Παναγιώτης στην Αδριανού.....	28
Γύρισμα 4 ^ο : Οι African Heritage στο Μοναστηράκι II.....	30
Γύρισμα 5 ^ο : Οι μουσικοί της Αρεοπαγίτου I.....	32
Γύρισμα 6 ^ο : Οι μουσικοί της Αρεοπαγίτου II.....	33

Γύρισμα 7 ^ο : Ο Χρήστος και ο George στου Ψυρή	37
Γύρισμα 8 ^ο : Συνέντευξη του Dauda των African Heritage.....	39
Γύρισμα 9 ^ο : Ο Θοδωρής στην Ερμού και οι ρεμπέτες στο Θησείο	41
Γύρισμα 10 ^ο : Συμπληρωματικό Γύρισμα I	42
Γύρισμα 11 ^ο : Συμπληρωματικό Γύρισμα II	43
Κεφάλαιο 4: Η μετα-παραγωγή του ντοκιμαντέρ	46
4.1 Capturing – Import	46
4.2 Συγχρονισμός Video με Audio.....	47
4.3 Αποδελίωση - Απομαγνητοφώνηση	47
4.4 Μοντάζ	48
4.5 Επεξεργασία Ηχητικού Υλικού - Μίξη.....	53
4.6 Χρωματική Διόρθωση / Color Correction.....	61
4.7 Εισαγωγή τίτλων και υπότιτλων	66
4.8 Η Εξαγωγή του ντοκιμαντέρ (Export)	67
Κεφάλαιο 5 ^ο Συμπεράσματα - Επίλογος	68
Βιβλιογραφία.....	70

Εισαγωγή

Το ντοκιμαντέρ με τίτλο “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*” υλοποιήθηκε στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας . Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να παρουσιάσει όλα τα στάδια παραγωγής ενός ντοκιμαντέρ, ξεκινώντας από τη σύλληψη της ιδέας, συνεχίζοντας με την εκτέλεση της παραγωγής και καταλήγοντας στην τελική επεξεργασία του υλικού. Η εργασία αυτή αποτελείται από το θεωρητικό μέρος, στο οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες που πραγματοποιήθηκαν για την υλοποίηση του ντοκιμαντέρ, και από το πρακτικό μέρος, που είναι η δημιουργία του ντοκιμαντέρ.

Στόχος του πρακτικού μέρους της εργασίας αποτελεί η σωστή χρήση της τεχνολογίας της εικόνας και του ήχου, τόσο τεχνικά όσο και αισθητικά, ούτως ώστε να επιτευχθεί η προβολή των μουσικών του δρόμου με παρατηρητική διάθεση, αφήνοντας τους ίδιους να δημιουργήσουν την ιστορία του ντοκιμαντέρ.

Το θεωρητικό μέρος είναι χωρισμένο σε πέντε κεφάλαια:

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζονται ιστορικά στοιχεία και ορισμοί για τον κινηματογράφο και το ντοκιμαντέρ. Επίσης, περιγράφονται τα βασικά χαρακτηριστικά για τον ήχο και το βίντεο στον σύγχρονο κινηματογράφο.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται το στάδιο της προ-παραγωγής, το οποίο εμπεριέχει όλη την προετοιμασία που διεξήχθη προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος μας στη διαδικασία των γυρισμάτων. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι πιο σημαντικές διαδικασίες, όπως η έρευνα, η καταγραφή της ιδέας σε σενάριο, η επιλογή της τοποθεσίας καθώς επίσης και η επιλογή του κατάλληλου εξοπλισμού.

Το τρίτο κεφάλαιο αφορά το στάδιο της παραγωγής το οποίο περιλαμβάνει την διαδικασία των γυρισμάτων. Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφονται αναλυτικά όλα τα γυρίσματα που έγιναν για το ντοκιμαντέρ, καθώς και ο τρόπος εργασίας που ακολουθήθηκε στο καθένα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύεται το στάδιο της μετα παραγωγής, στο οποίο διεξάγονται όλες οι διαδικασίες επεξεργασίας του υλικού (ήχος και εικόνα) προκειμένου να παραχθεί το τελικό αποτέλεσμα. Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφονται οι βασικές διαδικασίες, όπως η ψηφιοποίηση του υλικού, ο συγχρονισμός εικόνας και ήχου, η αποδελτίωση και απομαγνητοφώνηση του υλικού, το μοντάζ, το μιξάζ, η χρωματική διόρθωση, η εισαγωγή τίτλων και υπότιτλων καθώς επίσης και η διαδικασία της εξαγωγής του ντοκιμαντέρ σε DVD και BLU RAY.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετώπιστηκαν σε όλα τα στάδια της παραγωγής, καθώς επίσης και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τη συνολική πορεία της εργασίας.

Κεφάλαιο 1: Ιστορικά στοιχεία, ορισμοί και όροι γύρω από τον κινηματογράφο

Το πρώτο κεφάλαιο χωρίζεται σε τέσσερις ενότητες. Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει βασικά ιστορικά στοιχεία για την εξέλιξη του κινηματογράφου. Η δεύτερη ενότητα εμπεριέχει ορισμούς και θεωρητικά στοιχεία για το κινηματογραφικό είδος του ντοκιμαντέρ. Η τρίτη ενότητα αναφέρεται στις συνηθέστερες κατηγορίες ήχων στον κινηματογράφο σήμερα, ενώ η τέταρτη και τελευταία ενότητα αναλύει τα βασικά χαρακτηριστικά του ψηφιακού βίντεο.

1.1 Κινηματογράφος

Κινηματογράφος είναι η τέχνη ή η τεχνική καταγραφής και αναπαραγωγής κινούμενων εικόνων που αρκετές φορές συνοδεύεται από ταυτόχρονη αναπαραγωγή ήχου. Βασίζεται σε μια ιδιαιτερότητα του ανθρώπινου ματιού, το μετείκασμα. Το μετείκασμα είναι η ιδιότητα του αμφιβληστροειδούς να συγκρατεί το οπτικό ερέθισμα για μικρό χρονικό διάστημα μετά την εξαφάνισή του. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αντιλαμβανόμαστε διάφορες στατικές εικόνες που προβάλλονται στη σειρά ως φυσική κίνηση. Στον κινηματογράφο έχουμε μία αλληλουχία ακίνητων εικόνων που εναλλάσσονται με 24 καρτέ (εικόνες) το δευτερόλεπτο. Έτσι, πριν εξαφανιστεί το μετείκασμα της μίας εικόνας, εμφανίζεται η άλλη δημιουργώντας μία συνεχή ροή εντυπώσεων. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η εντύπωση της κίνησης.

Η εφεύρεση του κινηματογράφου είναι αποτέλεσμα πολλών σπουδαίων ανακαλύψεων, αλλά κυρίως της φωτογραφίας που αναπτύχθηκε τον 19^ο αιώνα. Δύσκολα μπορούμε να αναδείξουμε κάποιον σαν εφευρέτη του. Θεωρούμε ως πρώτη κινηματογραφικά ολοκληρωμένη την ταινία “Η Έξοδος των Εργατών από το Προαύλιο του Εργοστασίου Lumiere” των αδελφών Lumiere. Η ταινία προβλήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 1895. Η ημερομηνία αυτή σηματοδοτεί την εμφάνιση του κινηματογράφου (Βαλούκος, 2003).

Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1920 ο κινηματογράφος παρέμενε χωρίς ήχο (βουβός κινηματογράφος). Ορισμένες φορές οι προβολές των ταινιών συνοδεύονταν από ζωντανή μουσική. Η ιστορία του ενσωματωμένου κινηματογραφικού ήχου ξεκινά ουσιαστικά το 1926, όταν οι Warner Brothers παρουσίασαν το σύστημα Vitaphone. Εδώ, ο ήχος αναπαράγεται από δίσκο φωνογράφου σε σύγχρονο παίξιμο με την μηχανή προβολής. Πάνω σε αυτήν την τεχνολογία, η πρώτη ταινία του ομιλουμένου

κινηματογράφου κυκλοφόρησε το 1927 , η ταινία “The Jazz Singer”, η οποία ήταν μία κατά βάση βουβή με συνολικά μόνο δύο λεπτά σύγχρονου γυρίσματος εικόνας και ήχου. Το σύστημα Movietone ήταν αυτό που τελικά επικράτησε στον κινηματογραφικό ήχο, μιας και δίνει την δυνατότητα η εγγραφή του ήχου να γίνεται απευθείας στο φιλμ με αποτέλεσμα να υπερτερεί αρκετά του Vitaphone σε ζητήματα χρονισμού (Βαλούκος, 2003).

Στις μέρες μας τα ψηφιακά αρχεία στον ήχο και στην εικόνα είναι αυτά που έχουν επικρατήσει έναντι του αναλογικού φιλμ. Ένας βασικός λόγος που συμβαίνει αυτό είναι η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η οποία έχει καταφέρει το ψηφιακό βίντεο να πλησιάσει αρκετά την κινηματογραφική αίσθηση του φιλμ. Αμέσως επόμενος λόγος είναι το κόστος, καθώς το γύρισμα μίας ταινίας σε φιλμ είναι μία δαπανηρή διαδικασία σε σχέση με το γύρισμα μίας ταινίας σε υλικό ψηφιακής μορφής. Ένας τρίτος λόγος και εξίσου βασικός είναι ότι η διαχείριση των υλικών σε ψηφιακή μορφή είναι μία διαδικασία αρκετά πιο εύκολη και λιγότερο χρονοβόρα από τη διαχείριση του φιλμ. Όσον αφορά τη διαδικασία της προβολής στον κινηματογράφο, κι εδώ η ψηφιακή μορφή διευκολύνει τη διαδικασία μιας και η διανομή του ψηφιακού υλικού μπορεί να γίνει πολύ εύκολα, καθώς στις μέρες μας το υλικό μπορεί να μεταφερθεί παντού μέσω διαδικτύου μέσα σε λίγα λεπτά.

1.2 Ντοκιμαντέρ

Ο όρος ντοκιμαντέρ (documentaire) χρησιμοποιήθηκε αρχικά στη Γαλλία το 1910 για να περιγράψει ταξιδιωτικές ταινίες. Το 1926 ο John Grierson, επηρεασμένος από την ταινία του Robert Flaherty “Moana”, δίνει ένα νέο ορισμό για το ντοκιμαντέρ αναφέροντας ότι είναι “η δημιουργική θεώρηση της πραγματικότητας”. Αυτός ο ορισμός εμπεριέχει όλη τη σημασία του ντοκιμαντέρ, αφού έχουμε σαν πρώτη ύλη την πραγματικότητα, η οποία όμως δεν αποτυπώνεται ως μία απλή καταγραφή, αλλά ως προϊόν επεξεργασίας από το δημιουργό του ντοκιμαντέρ (Ellis – McLane, 2005).

Το ντοκιμαντέρ δεν έχει ως στόχο να περιγράψει την πραγματικότητα και δε θα μπορούσε να γίνει αυτό. Έχει ως στόχο να παρουσιάσει μία αναδιαμορφωμένη πραγματικότητα, η οποία είναι η υποκειμενική ματιά του δημιουργού του. Ας μην ξεχνάμε ότι από τη στιγμή που κάποιος επιλέγει τι θα καταγράψει, έχει ήδη επέμβει στη διαμόρφωση της πραγματικότητας.

Τα ντοκιμαντέρ μπορούν να κατηγοριοποιηθούν με βάση τη θεματική τους ενότητα ή τις τεχνικές δημιουργίας τους. Αυτό βέβαια δε σημαίνει ότι ένα ντοκιμαντέρ δεν μπορεί να ανήκει σε παραπάνω από μία κατηγορίες. Οι κατηγορίες είναι οι εξής:

A) Επιστημονικό ντοκιμαντέρ

Το επιστημονικό ντοκιμαντέρ ασχολείται με διάφορα θέματα, κυρίως επιστημονικά. Προβάλλει κατά κύριο λόγο κάποιον επιστήμονα ο οποίος κατέχει γνώσεις για το αντικείμενο που παρουσιάζει.

B) Πολιτικό και Κοινωνικό ντοκιμαντέρ

Το πολιτικό ντοκιμαντέρ ασχολείται κυρίως με έντονα πολιτικά θέματα, ενώ το κοινωνικό ασχολείται συνήθως με θέματα που αντιμετωπίζουν οι διάφορες κοινωνικές ομάδες. Και τα δύο εστιάζουν κατά κύριο λόγο στη θεματολογία πάρα στις κινηματογραφικές τεχνικές, γι' αυτό και συχνά θυμίζουν ρεπορτάζ.

Γ) Πολεμικό ντοκιμαντέρ

Το πολεμικό ντοκιμαντέρ ξεκίνησε κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όταν η βρετανική κυβέρνηση ζήτησε από τους κινηματογραφιστές να βοηθήσουν με τα μέσα που διέθεταν την “εθνική προσπάθεια”. Έκτοτε, κάθε στρατιωτική επιχείρηση διαθέτει κινηματογραφική κάλυψη.

Δ) Πολυσυλλεκτικό ντοκιμαντέρ

Το πολυσυλλεκτικό ντοκιμαντέρ είναι ένα μεταμοντέρνο είδος ντοκιμαντέρ, το οποίο συγκεντρώνει παλαιότερο αρχειακό υλικό ενός θέματος και το ανασυνθέτει μέσα από αυτό.

Ε) Ψευδοντοκιμαντέρ (docufiction)

Ψευδοντοκιμαντέρ είναι το ντοκιμαντέρ το οποίο χρησιμοποιεί μία σκηνοθετημένη πραγματικότητα, δηλαδή μία ιστορία που δημιουργείται από τον σκηνοθέτη και ύστερα παρουσιάζεται με τη μορφή του ντοκιμαντέρ.

Μπορούμε ωστόσο και να χωρίσουμε τα ντοκιμαντέρ σε κατηγορίες με βάση τους τρόπους αναπαράστασης της πραγματικότητας (Nichols, 2001) :

A) Ποιητικό

Το ποιητικό ντοκιμαντέρ δεν πρόκειται για την καταγραφή μιας αντικειμενικής πραγματικότητας. Το κινηματογραφημένο υλικό μετατρέπεται σε μία πιο αφηρημένη, λυρική μορφή η οποία μέσω της ποιητικής χειραγώγησης ανασυνθέτει κομμάτια του πραγματικού κόσμου σε μορφή ταινίας.

B) Επεξηγηματικό

Το επεξηγηματικό ντοκιμαντέρ απευθύνεται άμεσα στο κοινό μέσω ενός αφηγητή. Ο αφηγητής εδώ ερμηνεύει τα όσα παρουσιάζουν οι εικόνες, προσθέτει πληροφορίες και καθοδηγεί την αντίληψη του θεατή.

Γ) Παρατηρητικό

Στο παρατηρητικό ντοκιμαντέρ ο δημιουργός δεν επεμβαίνει καθόλου και αφήνει τις εικόνες να καθοδηγήσουν το κοινό.

Δ) Διαδραστικό

Στο διαδραστικό ντοκιμαντέρ υπάρχει άμεση επαφή του δημιουργού με τους ανθρώπους που καταγράφονται. Κάνει φανερή την λεκτική και όχι μόνο επαφή με τους ανθρώπους μπροστά στην κάμερα, δίνοντας μεγάλη έμφαση σε μαρτυρίες και δηλώσεις.

Ε) Ανακλαστικό

Το ανακλαστικό ντοκιμαντέρ δεν εστιάζει στα ιστορικά γεγονότα αλλά στο πώς ο κόσμος αναφέρεται και αντιδρά σε αυτά.

Ζ) Επιτελεστικό

Το επιτελεστικό ντοκιμαντέρ διακρίνεται για την υποκειμενική του φύση, καθώς εδώ ο σκηνοθέτης εμπλέκεται στη διαμόρφωση της ιστορίας. Ο σκηνοθέτης επιχειρεί να κατασκευάσει υποκειμενικές αλήθειες που είναι σημαντικές γι' αυτόν χωρίς αυτό να γίνεται αντιληπτό από το κοινό. Συχνά, αυτά τα ντοκιμαντέρ έχουν αυτοβιογραφικό χαρακτήρα.

1.3 Κατηγορίες ήχων στον κινηματογράφο

Με την πάροδο του χρόνου, ο ήχος έγινε ένα αναπόσπαστο και ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι για τη δημιουργία μίας κινηματογραφικής ταινίας. Μία κινηματογραφική ταινία αποτελείται από τέσσερις βασικές κατηγορίες ήχων:

A) Διάλογοι / Voices

Ο διάλογος χρησιμοποιείται από το σεναριογράφο ώστε να μπορέσει να ξεδιπλώσει την ιστορία του. Ο διάλογος είναι το κομμάτι των ηθοποιών που μέσα από την υποκριτική τους τέχνη έχουν σαν στόχο να ζωντανέψουν και να εκφράσουν τους

χαρακτήρες του σεναρίου. Οι διάλογοι σε μία ταινία ηχογραφούνται είτε την ώρα του γυρίσματος είτε στο στούντιο.

Β) Ήχος Περιβάλλοντος / Ambience

Είναι οι ήχοι που μας δίνουν την ηχητική ταυτότητα του περιβάλλοντος που διαδραματίζεται η σκηνή. Οι ήχοι περιβάλλοντος χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, σε συνεχείς (πχ ο θόρυβος της πόλης) και σε περιστασιακούς (πχ το πέρασμα ενός ποδηλάτου).

Γ) Ηχητικά εφέ / Sound effects

Τα ηχητικά εφέ χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

i) Foley sound effects

Είναι οι ρεαλιστικοί ήχοι που παράγονται από τους ηθοποιούς, όπως βήματα, ανάσες κτλ.

ii) Sound design effects

Είναι οι ήχοι που δεν είναι ρεαλιστικοί, αλλά δημιουργούνται με σκοπό να δώσουν έμφαση στο ακουστικό μέρος της εικόνας.

Δ) Μουσική / Music

Η μουσική χρησιμοποιείται στον κινηματογράφο με πολλούς τρόπους και μπορεί να κάνει αισθητή την παρουσία της πολλές φορές μέσα στη διάρκεια μιας ταινίας. Αποτελεί σημαντικό στοιχείο για τη διαμόρφωση της τελικής αίσθησης που θα δώσει μία ταινία στο θεατή.

Την μουσική μπορούμε να τη συναντήσουμε σε πολλές μορφές μέσα στην ταινία. Όταν για παράδειγμα ένας από τους χαρακτήρες της ταινίας τραγουδάει σε μία συγκεκριμένη σκηνή, η μουσική σε αυτήν την περίπτωση είναι άμεσα συνδεδεμένη με το χαρακτήρα. Υπάρχουν και φορές όπου η μουσική δεν έχει άμεση σχέση με το χαρακτήρα, όταν για παράδειγμα ακούγεται στον περιβάλλοντα χώρο πχ μία μελωδία κινητού. Τέλος, υπάρχει και η περίπτωση όπου η μουσική χρησιμοποιείται με πιο υπόγειο τρόπο, όπως στην περίπτωση του μουσικού χαλιού. Αυτό συμβαίνει συχνά σε σκηνές δραματουργίας και σε σκηνές δράσης, καθώς το μουσικό χαλί μπορεί να επηρεάσει συναισθηματικά το θεατή κορυφώνοντας την ένταση και την αγωνία του.

1.4 Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του ψηφιακού βίντεο

Το ψηφιακό βίντεο μπορούμε να πούμε ότι είναι ένα σύνολο εικόνων που εναλλάσσονται γρήγορα, δηλαδή πολλές φορές το δευτερόλεπτο. Συνεπώς, συμπεραίνουμε ότι το ψηφιακό βίντεο κληρονομεί τα χαρακτηριστικά της εικόνας, τα οποία είναι η χωρική και χρωματική ανάλυση, ενώ διαθέτει και δύο ακόμα χαρακτηριστικά, τη συχνότητα καρέ και τον τρόπο σάρωσης της εικόνας.

Συχνότητα καρέ / Frame rate

Συχνότητα καρέ είναι ο απαραίτητος αριθμός καρέ(εικόνων) το δευτερόλεπτο, ώστε η κίνηση να εμφανίζεται ομαλή στο θεατή. Μετριέται σε fps (frames per second) και είναι διαφορετική ανάλογα με το σύστημα προβολής. Στο φιλμ έχουμε 24 fps, στην τηλεόραση 25 fps, ενώ το βίντεο υψηλής ανάλυσης (High definition) μας δίνει τη δυνατότητα για 50 ή 60 fps. Όσο περισσότερα καρέ τόσο ομαλότερη είναι η κίνηση που καταγράφεται.

Χωρική ανάλυση / Spatial resolution

Η χωρική ανάλυση είναι στην ουσία το μέγεθος της εικόνας. Ένα καρέ αποτελείται από γραμμές. Περισσότερες γραμμές ανά καρέ σημαίνει μεγαλύτερη χωρική ανάλυση της εικόνας. Η γραμμή αποτελείται από pixel. Όσα περισσότερα pixel ανά γραμμή τόσο μεγαλύτερη χωρική ανάλυση σε κάθε γραμμή (Poynnton 2003). Για παράδειγμα, ένα βίντεο standard definition αποτελείται από 720 pixels σε 576 γραμμές, δηλαδή η χωρική ανάλυση είναι 720X576. Στο High definition βίντεο η χωρική ανάλυση είναι 1920X1080, δηλαδή 1920 pixels σε 1080 γραμμές. Η αναλογία μεταξύ οριζόντιας και κάθετης διάταξης της εικόνας που επικρατεί στις μέρες μας σε όλα τα είδη βίντεο ακόμα και στην τηλεόραση είναι 16X9.

Χρωματική ανάλυση / Color resolution

Η έννοια της χρωματικής ανάλυσης αναφέρεται στο πλήθος των διαφορετικών χρωμάτων που εμφανίζονται ταυτόχρονα στην οθόνη. Οι υπολογιστές κωδικοποιούν το χρώμα σε μία μορφή τριών διακριτών συνιστωσών RGB (Red, Green, Blue). Όλα τα διακριτά χρώματα κωδικοποιούνται με ένα συγκεκριμένο πλήθος δυαδικών ψηφίων (bits). Το πλήθος συνεπώς αυτών των ψηφίων, ορίζει και τη μέγιστη τιμή των διαφορετικών χρωμάτων που υποστηρίζονται. Μία άλλη μορφή είναι αυτή της YUV (φωτεινότητα Y και χρωμικότητα UV). Αυτές οι δύο μορφές κωδικοποίησης μοιάζουν μεταξύ τους στο ότι διαθέτουν και οι δύο διάφορα επίπεδα βάθους χρώματος (color depth) (Poynnton 2003).

- Τυπικές αναλύσεις χρώματος RGB : 8 bit/pixel (256 χρώματα), 16 bit/pixel (65.536 χρώματα), 24 bit/pixel (16,7 εκατομμύρια χρώματα).
- Τυπικές αναλύσεις χρώματος YUV: 7 bit, 4:1:1 ή 4:2:2 (περίπου 2 εκατομμύρια χρώματα), 8 bit 4:4:4 (περίπου 16 εκατομμύρια χρώματα).

Τρόποι Σάρωσης της Εικόνας / Scanning Methods of image

Η σάρωση της εικόνας μπορεί να είναι είτε προοδευτική (Progressive), είτε πεπλεγμένη (Interlaced), αντίστοιχα συμβολίζονται από τα γράμματα p και i. Στην πεπλεγμένη σάρωση τα καρέ χωρίζονται σε δύο μέρη, τις άρτιες και περιττές γραμμές, σχηματίζοντας τα λεγόμενα πεδία (fields). Κατά την προβολή του το βίντεο παρουσιάζει πρώτα τις περιττές γραμμές (πρώτο πεδίο) και μετά της άρτιες (δεύτερο πεδίο). Κάθε ζευγάρι σχηματίζει ένα καρέ. Για να εμφανιστούν 30 καρέ το δευτερόλεπτο πρέπει να εμφανιστούν 60 πεδία το δευτερόλεπτο. Στην προοδευτική σάρωση δεν υπάρχουν πεδία, η κάθε γραμμή εμφανίζεται με τη σειρά από πάνω προς τα κάτω (Poynnton 2003).

Για παράδειγμα, το 720p60 format περιγράφει βίντεο με 1280 X 720 εικονοστοιχεία και προοδευτική σάρωση (p) στα 60 καρέ το δευτερόλεπτο. Ενώ το 1080i50 περιγράφει βίντεο με 1920 X 1080 εικονοστοιχεία με πεπλεγμένη σάρωση (i) στα 50 καρέ το δευτερόλεπτο.

Συμπίεση / Compression

Ένα μεγάλο πρόβλημα στη βιομηχανία του ψηφιακού βίντεο είναι ο μεγάλος όγκος των δεδομένων. Γι' αυτό το λόγο έχουν δημιουργηθεί διάφορες τεχνικές συμπίεσης δεδομένων (codecs). Το codec προέρχεται από τα αρχικά compression/decompression (συμπίεση/αποσυμπίεση). Κάθε αλγόριθμος συμπίεσης διαθέτει τα δικά του χαρακτηριστικά, όπως είναι η πολυπλοκότητά του, η ποιότητα του συμπιεσμένου βίντεο που παράγει, αλλά και οι δυνατότητες συμπίεσης που διαθέτει ως προς το ασυμπιεστο βίντεο. Υπάρχουν δύο κατηγορίες αλγορίθμων συμπίεσης, οι απωλεστικοί (lossy), οι οποίοι για να επιτύχουν χαμηλά μεγέθη αρχείων πετούν την πληροφορία που θεωρούν άχρηστη, και οι μη απωλεστικοί (lossness), οι οποίοι επιτυγχάνουν μικρότερο μέγεθος αρχείου χωρίς καμία απώλεια από το οπτικό υλικό (Poynnton 2003).

Οι πιο σημαντικοί αλγόριθμοι συμπίεσης είναι αυτοί της οικογένειας MPEG (Moving Picture Experts Group).

Κεφάλαιο 2: Η προ-παραγωγή του ντοκιμαντέρ

Η προ-παραγωγή είναι το πρώτο στάδιο για την υλοποίηση του ντοκιμαντέρ. Αυτό το στάδιο περιλαμβάνει διάφορες εργασίες προετοιμασίας, οι οποίες γίνονται προκειμένου να φθάσουμε στη διαδικασία της τελικής παραγωγής. Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφονται αναλυτικά όλες οι εργασίες της προ-παραγωγής που πραγματοποιήθηκαν στο ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*”.

2.1 Έρευνα

Το ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*” βασίζεται σε αληθινούς χαρακτήρες, οι οποίοι εντοπίστηκαν μετά την πραγματοποίηση έρευνας στους κεντρικούς δρόμους της Αθήνας. Στόχος της έρευνας αυτής ήταν αρχικά ο εντοπισμός των σημείων δράσης των χαρακτήρων και η προσέγγισή τους, προκειμένου να μας γίνει γνώστη η μουσική τους και να σκιαγραφηθούν οι προσωπικότητές τους. Στο στάδιο αυτό υπήρξαν αρκετές δυσκολίες και λόγω διαφόρων συνθηκών δεν ήταν πάντα εύκολο να γίνει η προσέγγιση των μουσικών. Παρόλα αυτά, η ανταπόκριση πολλών μουσικών του δρόμου ήταν άμεση. Η βασική έρευνα για τους μουσικούς του δρόμου διήρκεσε περίπου ένα χρόνο.

2.2 Δημιουργία σεναρίου

Σενάριο θεωρείται η καταγραφή των διαλόγων και της υπόθεσης μιας ιστορίας. Στο ντοκιμαντέρ βέβαια το σενάριο είναι ένα εργαλείο διαλόγου ανάμεσα στο σκηνοθέτη και τους υπόλοιπους συντελεστές.

Η επιλογή των χαρακτήρων και η σειρά με την οποία ξετυλίζουν τις ιστορίες τους αποτέλεσε τον οδηγό για την υλοποίηση του σεναρίου του ντοκιμαντέρ. Στόχος ήταν η αποτύπωση της πραγματικότητας μέσα από τη ματιά του δημιουργού.

Ήταν αρκετά δύσκολο να υπάρξει συγκεκριμένο σενάριο, μιας και κάθε γύρισμα είχε διαφορετικά δεδομένα. Οπότε, επιλέχθηκε η δημιουργία ενός σεναρίου με βάση τους διαφορετικούς χαρακτήρες που εντοπίστηκαν στην έρευνα, έτσι ώστε να καλυφτεί ένα μεγάλο φάσμα μουσικών του δρόμου.

Η βασική ιδέα πάνω στην οποία στηρίχθηκε η ιστορία του κάθε χαρακτήρα ήταν η προσωπική μας οπτική πάνω στους μουσικούς του δρόμου. Έτσι, επιλέχθηκαν τρεις

κατηγορίες πάνω στις οποίες κινήθηκε θεματολογικά το σενάριο. Πρώτον οι μουσικοί ως προσωπικότητες, δεύτερον η παρουσίαση της μουσικής τους και τρίτον η αλληλεπίδραση των μουσικών με το περιβάλλον τους.

Έτσι, συντάχθηκε ένα κοινό ερωτηματολόγιο με τις εξής ερωτήσεις:

- Πώς ονομάζεσαι;
- Από πού είσαι;
- Σε βρίσκουμε εδώ;
- Με ποιο κριτήριο επιλέγεις το σημείο που παίζεις;
- Γιατί παίζεις στο δρόμο;
- Πόσο καιρό παίζεις στο δρόμο;
- Κάνεις και κάποια άλλη δουλειά;
- Πώς έμαθες να παίζεις;
- Πώς νιώθεις όταν παίζεις στο δρόμο;
- Τι σου δίνει το να παίζεις στο δρόμο;
- Πώς αντιδρά ο κόσμος;
- Σε επηρεάζει ο κόσμος γύρω σου;
- Τι ενέργεια εισπράττετε από τους περαστικούς;
- Μπορεί ένας μουσικός του δρόμου να επιβιώσει από αυτό;
- Τι δυσκολίες έχει το να παίζεις στο δρόμο;
- Πώς επιλέγεις τη μουσική που παίζεις;
- Συνεργάζεσαι με άλλους μουσικούς του δρόμου;
- Τι γνώμη έχεις για τους άλλους μουσικούς που παίζουν στο δρόμο;
- Πες μας κάτι ωραίο που σου συνέβη.

Το σενάριο πήρε την τελική του μορφή στο στάδιο του μοντάζ γιατί κατά την καταγραφή της αλήθειας, κάτι που συμβαίνει στο ντοκιμαντέρ, τα απρόοπτα και οι εκπλήξεις είναι αυτά που το συμπληρώνουν.

2.3 Επιλογή τοποθεσίας / Reperage

Επιλογή τοποθεσίας ή reperage είναι η διαδικασία κατά την οποία οι συντελεστές του ντοκιμαντέρ αναζητούν το σκηνικό που θα εξελιχθεί η ιστορία.

Οι τοποθεσίες στο ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*” είναι αυτές που επιλέγουν οι ίδιοι οι χαρακτήρες να παίζουν τη μουσική τους, ενώ η συνέντευξη πραγματοποιούνταν συνήθως στον ίδιο χώρο.

Πριν από κάθε γύρισμα εξεταζόταν ο χώρος από αισθητικής και τεχνικής σκοπιάς, ώστε να προσχεδιαστεί ο τρόπος εργασίας. Βέβαια, ο εξωτερικός χώρος δεν μπορεί ποτέ να προβλεφθεί πλήρως, με αποτέλεσμα πολλές φορές να μην έχει γίνει η κατάλληλη προετοιμασία.

Οι τοποθεσίες που έγιναν τα βασικά γυρίσματα είναι:

- Πλατεία Καπνικαρέας
- Πλατεία Μοναστηρακίου
- Οδός Ερμού
- Οδός Διονυσίου Αρεοπαγίτου
- Θησείο
- Πλάκα

Επίσης, γυρίσματα έγιναν και σε διάφορες περιοχές στο κέντρο της Αθήνας προκειμένου να προβληθεί μία γενική εικόνα του κέντρου της πόλης.

2.4 Επιλογή εξοπλισμού

Ο εξοπλισμός για ένα ντοκιμαντέρ χωρίζεται σε δύο κατηγορίες: τον εξοπλισμό των γυρισμάτων και τον εξοπλισμό για την τελική επεξεργασία των υλικών.

Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιήθηκε για το ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*” μπορεί να χωριστεί σε τρεις κατηγορίες: τον εξοπλισμό εικονοληψίας, τον εξοπλισμό ηχοληψίας και τον εξοπλισμό μετα-παραγωγής.

Εξοπλισμός εικονοληψίας

Οι κάμερες που χρησιμοποιήθηκαν στο ντοκιμαντέρ είναι οι εξής:

Η AG-HPX171E P2 της Panasonic (Εικόνα 1). Η κάμερα αυτή διαθέτει έναν αισθητήρα 1/3” x 3 CCD HD 16:9 προοδευτικής σάρωσης και πραγματοποιεί εγγραφή σε Full HD με ανάλυση βίντεο 1920 x 1080 pixel με μεταβλητή ταχύτητα καρέ από 20fps έως και 60 fps.

Εικόνα 1 : Panasonic AG-HPX171E P2

Η Eos 5D Mark II της Cannon (Εικόνα 2). Η κάμερα αυτή είναι τύπου DSLR (Digital single – lens reflex), επίσης διαθέτει έναν αισθητήρα CMOS 22.3 Μegarixel και μπορεί να πραγματοποιεί εγγραφή με ανάλυση βίντεο 1920 X 1080 pixel με σύστημα αυτόματης εστίασης 61 σημείων και ταχύτητα συνεχούς λήψης 6 fps.

Εικόνα 2: Eos 5D Mark II της Cannon

Η HDR-CX115 της Sony (Εικόνα 3) . Η κάμερα αυτή διαθέτει ένα αισθητήρα 1/4" Exmor R CMOS με ανάλυση 4,2 Μegarixel και πραγματοποιεί εγγραφή με Full HD ανάλυση 1920 X 1080 pixel.

Εικόνα 3: HDR-CX115 της Sony

Εξοπλισμός Ηχοληψίας

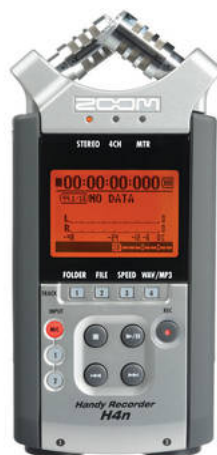
Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιήθηκε για τις ηχογραφήσεις του ντοκιμαντέρ είναι ο εξής:

Η καταγραφή του ήχου έγινε σε δύο φορητούς ψηφιακούς εγγραφείς, τον R8 της Zoom (Εικόνα 4) με δυνατότητα ηχογράφησης δύο καναλιών ταυτόχρονα σε δειγματοληψία 44.1/48kHz, 16/24bit WAV

Εικόνα 4 : Zoom R8

Και τον εγγραφέα H4n της Zoom (Εικόνα 5) με δυνατότητα εγγραφής τεσσάρων καναλιών ταυτόχρονα σε δειγματοληψία έως και 24-bit/96kHz WAV.

Εικόνα 5 : Zoom H4n

Για τις ηχογραφήσεις των φωνών και των μουσικών χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο MKH 416 της Sennheiser τύπου Shotgun (Εικόνα 6).

Εικόνα 6 : MKH 416 της Sennheiser

Για ορισμένες συνεντεύξεις χρησιμοποιήθηκαν οι ψείρες EK500G2 της Sennheiser, ασύρματες ψείρες με μικρόφωνα τύπου Cardioid (Εικόνα 7).

Εικόνα 7: EK500G2 της Sennheiser

Για τις ηχογραφήσεις του περιβάλλοντα χώρου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο MCE68ii της Beyerdynamic τύπου Shotgun (Εικόνα 8) και το ζεύγος μικροφώνων C451B της AKG, τα οποία είναι πυκνωτικά μικρόφωνα τύπου Cardioid (Εικόνα 9).

Εικόνα 8 : MCE68ii της Beyerdynamic

Εικόνα 9 : C451B της AKG

Επίσης χρησιμοποιήθηκαν δύο ζεύγη ακουστικών κλειστού τύπου, το HD 205 της Sennheiser (Εικόνα 10) και το K 44 της AKG (Εικόνα 11).

Εικόνα 10 : HD 205 της Sennheiser

Εικόνα 11 : K 44 της AKG

Σε όλες τις ηχογραφήσεις χρησιμοποιήθηκε και βοηθητικός εξοπλισμός, ένα καλάμι στήριξης του μικροφώνου (boompole) (Εικόνα 12), αντιανέμο γούνας (Εικόνα 13) καθώς και αντικραδασμική βάση shotgun μικροφώνων (Εικόνα 14).

Εικόνα 12 : Καλάμι στήριξης του μικροφώνου

Εικόνα 13 : Αντιανέμο γούνας (boompole)

Εικόνα 14 :Αντικραδασμική βάση shotgun μικροφώνων

Εξοπλισμός Μετα-παραγωγής

Ο εξοπλισμός που επιλέχθηκε για τη μετα-παραγωγή του ντοκιμαντέρ χωρίζεται σε δύο κατηγορίες: τα προγράμματα επεξεργασίας της εικόνας και τα προγράμματα επεξεργασίας του ήχου. Τα προγράμματα επεξεργασίας της εικόνας που χρησιμοποιήθηκαν είναι το Media Composer 5.5 της Avid και το Encore 5.1 της Adobe. Τα προγράμματα επεξεργασίας ήχου που χρησιμοποιήθηκαν είναι το Nuendo 5.5 και το Wavelab 5 της Steinberg.

Κεφάλαιο 3: Η παραγωγή του ντοκιμαντέρ

Η παραγωγή του ντοκιμαντέρ αποτελείται από τη διαδικασία των γυρισμάτων. Στη διαδικασία αυτή γίνεται η καταγραφή της πρώτης ύλης μέσα από την υποκειμενική ματιά του δημιουργού του. Κατά την παραγωγή του ντοκιμαντέρ μπορεί να αλλάξει το ύφος, ακόμα και το περιεχόμενο του ντοκιμαντέρ, μιας και καταγράφεται η δράση με την τυχαιότητα της πραγματικότητας.

Στο ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*” πραγματοποιήθηκαν έντεκα γυρίσματα. Στο κάθε γύρισμα οι συνθήκες ήταν διαφορετικές, καθώς πρόκειται για εξωτερικά γυρίσματα. Κινηματογραφήθηκαν τόσο μεμονωμένες περιπτώσεις μουσικών όσο και πολυπληθέστεροι μουσικοί σχηματισμοί που δρουν στο δρόμο. Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιήθηκε ήταν διαφορετικός ανάλογα με τις ανάγκες και ανάλογα με τη διαθεσιμότητά του. Επίσης, διαφορετική ήταν και η προσέγγιση στο κατά πόσο οργανωμένο ή αυθόρμητο θα είναι το γύρισμα κάθε φορά, ανάλογα με το χαρακτήρα και την επιθυμία του κάθε μουσικού. Οργανωμένο χαρακτηρίζεται το γύρισμα στο οποίο η τοποθεσία και η ώρα είχε ορισθεί από πριν σε συμφωνία με τον μουσικό, ενώ αυθόρμητο ή μη οργανωμένο το γύρισμα στο οποίο η τοποθεσία και η ώρα δεν είχε συμφωνηθεί από πριν. Στη δεύτερη περίπτωση επιλέχθηκαν μέρες και τοποθεσίες που προέκυψαν από την έρευνα ώστε να γίνει η κινηματογράφιση των μουσικών που έπαιζαν εκεί τυχαία, με την συγκατάθεσή τους πάντα. Στα αυθόρμητα γυρίσματα η παρουσία του συνεργείου στο χώρο ήταν διακριτική, ούτως ώστε να επιτευχθεί η καταγραφή πιο αυθόρμητων στιγμών από τους μουσικούς, καθώς όταν έβλεπαν το συνεργείο με τον τεχνικό εξοπλισμό, αρκετές φορές έχαναν την οικειότητά τους. Έτσι, επιλέχθηκε ένας βασικός τεχνικός εξοπλισμός με αποτέλεσμα ορισμένες φορές να γίνεται καταγραφή λιγότερο ποιοτικού υλικού από τεχνικής άποψης, αλλά περισσότερο ποιοτικού υλικού από καλλιτεχνικής άποψης. Μία ακόμα κατηγορία γυρισμάτων που πραγματοποιήθηκε είναι τα συμπληρωματικά γυρίσματα, δηλαδή τα γυρίσματα που κρίθηκαν απαραίτητα στη διαδικασία του μοντάζ. Μέσω των γυρισμάτων αυτής της κατηγορίας επιτεύχθηκε η κινηματογράφιση συγκεκριμένων υλικών, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την εξέλιξη της ιστορίας μας, όπως σημεία της πόλης, χαρακτηριστικά του χώρου και διάφορα άλλα υλικά.

Βασικές ρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν πριν από κάθε εγγραφή σε όλα τα γυρίσματα στις κάμερες ήταν η ισοστάθμιση λευκών (white balance) και η επιλογή κοινών ρυθμίσεων εγγραφής σε format 1080p25 και στους εγγραφείς ήχου format wav με δειγματοληψία 48 Khz στα 16 bit.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι διαδικασίες που πραγματοποιήθηκαν σε κάθε γύρισμα, οι βασικές πληροφορίες για κάθε μουσικό, ο εξοπλισμός που χρησιμοποιήθηκε και ο τρόπος χρήσης του, καθώς και τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κάθε φορά.

Γύρισμα 1^ο: Ο Τεο στην πλατεία Καπνικαρέας

Το πρώτο γύρισμα συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των οργανωμένων γυρισμάτων. Το κριτήριο για την επιλογή οργανωμένου γυρίσματος, για πρώτο γύρισμα, ήταν η απειρία του συνεργείου, καθώς ήταν επιθυμητό να υπάρξουν όσον το δυνατόν λιγότερες δυσκολίες.

Μουσικός και Τοποθεσία

Ο πρώτος μουσικός που επιλέχθηκε ήταν ο Τεο με καταγωγή από την Αφρική, ο οποίος παίζει κιθάρα και τραγουδάει. Ο δεύτερος μουσικός που βρέθηκε τυχαία κατά τη διάρκεια του γυρίσματος ήταν ο Allen με καταγωγή από το Μάντσεστερ, ο οποίος τραγουδάει Beatles. Η τοποθεσία του πρώτου γυρίσματος ήταν η πλατεία της Καπνικαρέας στο κέντρο της Αθήνας.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του πρώτου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιελάμβανε δύο κάμερες, την Cannon Eos 5D Mark II και την Panasonic P2. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom και τον εγγραφέα Zoom R8. Επίσης το μικρόφωνο Beyerdynamic MCE68ii, το οποίο έκανε εγγραφή απευθείας στην κάμερα.

Τοποθέτηση

Η κάμερα (Panasonic P2) τοποθετήθηκε σε τρίποδο, σταθερή, μπροστά από τον μουσικό σε απόσταση 7 περίπου μέτρων, ώστε να κινηματογραφεί μακρινά και μεσαία πλάνα σε συνεχή ροή εστιάζοντας στο μουσικό (Εικόνα 16). Η κάμερα (Cannon Eos 5D Mark II) επιλέχθηκε να τοποθετηθεί στο χέρι, ώστε να αλλάζει γωνίες λήψης και να κινηματογραφεί πιο κουνημένα, κοντινά και μεσαία πλάνα του μουσικού, καθώς και δράσεις και γεγονότα που συνέβαιναν παράλληλα στο χώρο.

Σε ότι αφορά τον ήχο, το boom τοποθετήθηκε με γωνία περίπου 45 μοιρών και σε σταθερή απόσταση, περίπου 1,5 μέτρο (Εικόνα 15) πάνω από το στόμα του μουσικού, ώστε να εξασφαλισθεί στις λήψεις του Τεο μια ισορροπία ανάμεσα στη στάθμη της φωνής και της κιθάρας του. Και στις δύο περιπτώσεις μουσικών του πρώτου γυρίσματος, τοποθετήθηκε μπροστά τους ένα ακόμη σταθερό μικρόφωνο σε μεσαίο

ύψος και απόσταση περίπου 2 μέτρων από αυτούς, το οποίο κατέγραφε τον ήχο του χώρου στην κάμερα.

Προβλήματα

Οι δυσκολίες του πρώτου γυρίσματος ήταν αρκετές. Κατά την ηχογράφηση του ήχου, το πρόβλημα που προέκυψε είχε να κάνει με την απόσταση του μικροφώνου του boom από την πηγή του ήχου (μουσικός). Για την επίτευξη της επιθυμητής αναλογίας ανάμεσα στον ωφέλιμο ήχο και τον ήχο του περιβάλλοντος θα πρέπει το μικρόφωνο κατά την ηχογράφηση να είναι σχετικά κοντά στην ηχητική πηγή. Στη συνθήκη του πρώτου γυρίσματος αυτό δεν ήταν εφικτό γιατί επιλέχθηκε η μία κάμερα να κάνει μακρινά πλάνα και για να μη φαίνεται το boom στα πλάνα αυτά, τοποθετήθηκε σε μεγάλη απόσταση από τον μουσικό, κάτι που είχε ως συνέπεια η στάθμη του ήχου του περιβάλλοντα χώρου να είναι αρκετά υψηλή σε σχέση με την στάθμη του ήχου του μουσικού. Επίσης, η κίνηση του μουσικού στο χώρο αρκετά συχνά ήταν απροσδόκητη και έτσι το μικρόφωνο του boom δεν προλάβαινε να τον ακολουθήσει έγκαιρα, με αποτέλεσμα να αλλάζει η απόσταση ανάμεσα στο μικρόφωνο του boom και τον μουσικό και κατά συνέπεια να αλλάζει η ισορροπία του ήχου.

Κατά την κινηματογράφηση της εικόνας, τα προβλήματα που προέκυψαν είχαν να κάνουν κυρίως με τους περιορισμούς που επιφέρει η ταυτόχρονη κινηματογράφηση από δύο κάμερες. Στο δικάμερο πρέπει να γίνεται προσεκτική επιλογή των θέσεων των οπερατέρ στη διάρκεια της λήψης για να μην εμποδίζει ο ένας το πλάνο του άλλου. Στην συνθήκη του πρώτου γυρίσματος, όπου επιλέχθηκε η μία κάμερα να καταγράφει μακρινά πλάνα σε όλη την διάρκεια του γυρίσματος και ταυτόχρονα η δεύτερη κάμερα να καταγράφει κοντινά πλάνα, πολλές φορές ο οπερατέρ της δεύτερης κάμερας έμπαινε μέσα στο πλάνο της πρώτης κάμερας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αχρηστευτούν πολλά υλικά εικόνας.

Εικόνα 15 : Γύρισμα 1^ο Πλατεία Καπνικαρέας – Τεο

Εικόνα 16: Γύρισμα 1^ο Πλατεία Καπνικαρέας - Τεο

Γύρισμα 2^ο: Οι African Heritage στο Μοναστηράκι I

Το δεύτερο γύρισμα συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των μη οργανωμένων γυρισμάτων.

Μουσικός και Τοποθεσία

Οι μουσικοί του δεύτερου γυρίσματος αποτελούν το συγκρότημα African Heritage, με καταγωγή από την Αφρική, και είναι μία ομάδα αφρικάνικων κρουστών. Το γύρισμα έγινε στην πλατεία Μοναστηρακίου, όπου συνήθως εμφανίζονται. Μετά από το δεύτερο μη οργανωμένο γύρισμα, αποφασίστηκε να γίνουν δύο ακόμα οργανωμένα γυρίσματα, για τους African Heritage, καθώς μας τράβηξαν ιδιαίτερα την προσοχή με την ενέργειά τους και την πληθώρα του κόσμου που τους παρακολουθούσε.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του δεύτερου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιελάμβανε την κάμερα Cannon Eos 5D Mark II. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom και τον εγγραφέα Zoom R8. Σε αυτό το γύρισμα δεν υπήρχε η δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί μεγάλο κομμάτι του εξοπλισμού καθώς δεν ήταν διαθέσιμο.

Τοποθέτηση

Η κάμερα τοποθετήθηκε στο χέρι ώστε να εξασφαλισθούν πλάνα από διάφορες στιγμές και διαφορετικές λήψεις. Για τον ήχο τοποθετήθηκε το boom, χωρίς το καλάμι, σε απόσταση 5 μέτρων από το γκρουπ. Η επιλογή της συγκεκριμένης τοποθέτησης, τόσο στον ήχο όσο και στην εικόνα, έγινε προκειμένου το συνεργείο να κατέχει διακριτική θέση στο χώρο.

Προβλήματα

Στο δεύτερο γύρισμα παρουσιάστηκαν προβλήματα τόσο στην εικόνα όσο και στον ήχο. Σε ότι αφορά την εικόνα, το πρόβλημα που προέκυψε είχε να κάνει με το γεγονός ότι η κινηματογράφηση έγινε με μία κάμερα. Η κάμερα αυτή δεν πραγματοποιούσε συνεχόμενη καταγραφή υλικού, μιας και αυτό ήταν δύσκολο, τόσο λόγω της μεγάλης χωρητικότητας των υλικών όσο και γιατί ήταν επιθυμητό να υπάρχουν πολλές διαφορετικές γωνίες λήψης και ο οπερατέρ κάθε φορά που άλλαζε θέση σταματούσε την εγγραφή. Η καταγραφή του ήχου ωστόσο ήταν συνεχόμενη καθώς δεν ήταν επιθυμητές οι διακοπές στα μουσικά αποσπάσματα του συγκροτήματος. Έτσι, στο τέλος προέκυψε περισσότερη δουλειά στο συγχρονισμό του ήχου με την εικόνα, χάθηκε η δράση από πολλές σκηνές γιατί έπεφταν πάνω στην αλλαγή της θέσης του οπερατέρ

και τέλος σε κάποια σημεία ήταν αδύνατον να υπάρξει ρακόρ στα πλάνα. Σε ότι αφορά τον ήχο το μικρόφωνο του boom τοποθετήθηκε σε αρκετά μεγάλη απόσταση από το συγκρότημα για λόγους διακριτικότητας με σκοπό τη λήψη αυθεντικών στιγμών του συγκροτήματος, κάτι που είχε ως συνέπεια η στάθμη του ήχου του περιβάλλοντα χώρου να είναι πολύ υψηλή σε σχέση με τη στάθμη του επιθυμητού ήχου του συγκροτήματος. Τέλος, υπήρξαν αρκετές παρεμβολές στον ήχο και την εικόνα από αστάθμητους παράγοντες του χώρου, όπως ήταν οι ανεπιθύμητες φωνές του κόσμου, το πέρασμα ενός θορυβώδους οχήματος, ακόμα και η αλλαγή του καιρού έκανε αρκετά δύσκολο το γύρισμα καθώς ο ήλιος άλλαζε θέση, και έτσι από εκεί που στο ένα πλάνο είχε συννεφιά, στο επόμενο πλάνο είχε κόντρα τον ήλιο, με αποτέλεσμα στο τέλος τα πλάνα αυτά να μην δένουν σωστά χρωματικά μεταξύ τους.

Γύρισμα 3^ο: Ο Παναγιώτης στην Αδριανού

Το τρίτο γύρισμα συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των μη οργανωμένων γυρισμάτων.

Μουσικός και Τοποθεσία

Ο μουσικός που εντοπίστηκε τυχαία στο τρίτο γύρισμα είναι ο Παναγιώτης που παίζει με τη λατέρνα του στους δρόμους του Θησείου και πιο συγκεκριμένα στην Αδριανού.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του τρίτου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιελάμβανε δύο κάμερες, την Cannon Eos 5D Mark II και την Panasonic P2. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom και τον εγγραφέα Zoom R8.

Τοποθέτηση

Η ιδιαιτερότητα του τρίτου γυρίσματος είναι το ότι έγινε εν κινήσει, δηλαδή ακολουθήθηκε η πορεία που έκανε ο λατερνατζής στον πεζόδρομο της Αδριανού. Γι' αυτόν το λόγο επιλέχθηκαν οι δύο κάμερες να είναι τοποθετημένες στο χέρι. Στο δεύτερο μέρος του γυρίσματος, το μέρος της συνέντευξης (Εικόνα 17), τοποθετήθηκε η μία κάμερα (Panasonic P2) σε τρίποδο. Αυτό που ήταν επιθυμητό ήταν η μία κάμερα (Panasonic P2) να καταγράφει υλικό συνεχούς ροής με μεσαία και πιο μακρινά πλάνα και η άλλη κάμερα (Cannon Eos 5D Mark II) να καταγράφει κοντινά πλάνα και λεπτομέρειες του χώρου δράσης του μουσικού. Σε ότι αφορά τον ήχο, το μικρόφωνο του boom, στο πρώτο μέρος του γυρίσματος, τοποθετήθηκε με γωνία περίπου 45 μοιρών πάνω από το ηχείο της λατέρνας σε απόσταση περίπου 2 μέτρων από αυτήν.

Στη συνέντευξη το boom τοποθετήθηκε σε απόσταση 0,5 μέτρων και με γωνία 45 μοιρών πάνω από το στόμα του μουσικού. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης το μικρόφωνο του boom άλλαξε θέση, τοποθετήθηκε με αντίθετη κλίση από την κάτω μεριά, στοχεύοντας πάλι το στόμα του μουσικού με γωνία 45 μοιρών, έτσι ώστε να μονώνει ο μουσικός με το σώμα του τη φασαρία από τον παρευρισκόμενο κόσμο.

Προβλήματα

Οι δυσκολίες ήταν αρκετές και είχαν να κάνουν κυρίως με την τοποθεσία του γυρίσματος. Στη συγκεκριμένη τοποθεσία ο πεζόδρομος είναι πολύ στενός, ο κόσμος που τον διασχίζει έχει τεράστια ροή και ακριβώς παράλληλα περνάνε οι γραμμές του σιδηροδρόμου. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, σε ότι αφορά τον ήχο, να υπάρχουν αρκετοί εξωγενείς παράγοντες στις ηχογραφήσεις κυρίως κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, όπως ήταν ο ήχος του τρένου ή ο θόρυβος από τον όχλο του κόσμου ή το τρίξιμο από τις καρέκλες των μαγαζιών της περιοχής. Παρόμοια ηχητικά συμβάντα που συναντώνται σε πολυσύχναστα σημεία της πόλης κατέστρεψαν πολλά από τα υλικά των ηχογραφήσεων του τρίτου γυρίσματος. Επίσης, λόγω του ότι το γύρισμα έγινε εν κινήσει, δεν ήταν δυνατό να διατηρηθεί σταθερή η απόσταση του μικροφώνου του boom από το μουσικό σε όλη τη διάρκεια της κίνησης, με αποτέλεσμα ο ήχος να παρουσιάζει αρκετές διακυμάνσεις στις στάθμες και τα ηχοχρώματα σε ορισμένα σημεία. Η διαφοροποίηση του ήχου κατά τη διάρκεια της λήψης ήταν κάτι που δυσκόλεψε ιδιαίτερα τη διαδικασία της μίξης. Προβλήματα υπήρξαν και στην εικόνα όπου οι κάμερες εξαιτίας του κόσμου δεν μπορούσαν πάντα να έχουν την επιθυμητή θέση.

Εικόνα 17 : Γύρισμα 3^ο Θησείο – Παναγιώτης (συνέντευξη)

Γύρισμα 4^ο: Οι African Heritage στο Μοναστηράκι II

Το τέταρτο γύρισμα συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των οργανωμένων γυρισμάτων.

Μουσικός και Τοποθεσία

Το τέταρτο γύρισμα επιλέχθηκε να είναι το οργανωμένο γύρισμα του συγκροτήματος African Heritage στην πλατεία Μοναστηρακίου. Το ενδιαφέρον εστιάσθηκε σε αυτούς και τελικά κατέκτησαν πρωταγωνιστικό ρόλο στο ντοκιμαντέρ, διότι αποτελούν μία πολυπληθή μπάντα, ενώ οι περισσότεροι από αυτούς έχουν μία ιδιαίτερη ιδεολογία την οποία πρεσβεύουν.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του τέταρτου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιλάμβανε δύο κάμερες, την Cannon Eos 5D Mark II και την Panasonic P2. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom, τον εγγραφέα Zoom R8 και το ζεύγος μικρόφωνων AKG C451B.

Τοποθέτηση

Η μία κάμερα (Panasonic P2) τοποθετήθηκε σε τρίποδο, σταθερή μπροστά από το συγκρότημα σε απόσταση περίπου 7 μέτρων από αυτό, ώστε να κινηματογραφεί μεσαία πλάνα σε συνεχή ροή εστιάζοντας στο συγκρότημα, ενώ η δεύτερη κάμερα (Cannon Eos 5D Mark II) τοποθετήθηκε στο χέρι, με σκοπό την καταγραφή πιο κουνημένων, μεσαίων και κοντινών πλάνων, τόσο του συγκροτήματος όσο και του κόσμου που βρισκόταν εκεί (Εικόνα 18). Σε ότι αφορά τον ήχο, τοποθετήθηκε το boom σε οριζόντια απόσταση περίπου 1,5 μέτρο από το κέντρο δράσης του συγκροτήματος και σε ένα ύψος κατάλληλο, έτσι ώστε κάθε φορά να εξασφαλίζει μία ισορροπία, όσο αυτό ήταν εφικτό, ανάμεσα στα κρουστά και τις φωνές (Εικόνα 20). Επίσης, έγινε χρήση της στερεοφωνικής τεχνικής ηχογράφησης xy με το ζεύγος μικροφώνων AKG C451B, σε οριζόντια απόσταση περίπου 6 μέτρων από το κέντρο δράσης του συγκροτήματος και σε ύψος περίπου 1 μέτρου από την επιφάνεια του δαπέδου (Εικόνα 19), για να εξασφαλισθεί μία συνολική ηχητική εικόνα του χώρου.

Προβλήματα

Σε αυτό το γύρισμα ουσιαστικά προβλήματα υπήρξαν κυρίως στον ήχο. Η πυκνότητα του κόσμου γύρω από το συγκρότημα δεν έκανε εφικτό να διατηρηθεί σταθερή η θέση του ζεύγους των μικροφώνων xy. Κατά τη διάρκεια του γυρίσματος, ο κόσμος

μετακίνησε αρκετές φορές το ζεύγος των μικροφώνων. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την μεταβολή τις ισορροπία στις ηχητικές στάθμες από λήψη σε λήψη, κάτι που δημιούργησε δυσκολίες στην τελική μίξη. Επίσης, η στάθμη των κρουστών ήταν πολύ υψηλή σε σχέση με αυτή των φωνών, στο σημείο όπου μπορούσε να τοποθετηθεί το boom για να μην εισέρχεται στα πλάνα του οπερατέρ που κατέγραφε τα μακρινά πλάνα.

Εικόνα 18 : Γύρισμα 4^ο Μοναστηράκι – African Heritage

Εικόνα 19 : Γύρισμα 4^ο Μοναστηράκι – African Heritage

Εικόνα 20 : Γύρισμα 4^ο Μοναστηράκι – African Heritage

Γύρισμα 5^ο: Οι μουσικοί της Αρεοπαγίτου I

Το πέμπτο γύρισμα συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των μη οργανωμένων γυρισμάτων.

Μουσικός και Τοποθεσία

Στο γύρισμα αυτό κινηματογραφήθηκαν επτά διαφορετικές περιπτώσεις μεμονωμένων μουσικών και μουσικών σχηματισμών που δρουν στο δρόμο, στην περιοχή του πεζόδρομου της Αρεοπαγίτου. Οι περιπτώσεις αυτές είναι ο Σπύρος που παίζει hang drum, ο Leon από την Κούβα που παίζει σαξόφωνο, ο Γιώργος ο παλαιότερος της περιοχής με τους προσωπικούς του ήχους, ο Ιορδάνης που παίζει θρακιώτικη λύρα, οι Fanfare pedro band ένα συγκρότημα με χάλκινα πνευστά, ο Λάμπρος με τη λατέρνα του και ο μουσικός με το έγχορδο τέλι που δεν θέλησε να μας πει το όνομά του.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του πέμπτου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιελάμβανε δύο κάμερες, την Panasonic P2 και τη Sony C451B. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom και τον εγγραφέα Zoom R8. Επίσης το μικρόφωνο Beyerdynamic MCE68ii, το οποίο έκανε εγγραφή απευθείας στην κάμερα.

Τοποθέτηση

Οι δύο κάμερες τοποθετήθηκαν στο χέρι για να είναι ευέλικτες και να μπορούν να αλλάζουν γωνίες λήψης κατά τη διάρκεια του γυρίσματος. Το αποτέλεσμα που ήταν επιθυμητό στα πλάνα ήταν να κάνουμε μακρινά, μεσαία αλλά και κοντινά. Σε ότι αφορά τον ήχο, το μικρόφωνο του boom τοποθετήθηκε σε μία σχετικά μακρινή θέση, περίπου στα 2,5 μέτρα σε οριζόντια απόσταση από τον εκάστοτε μουσικό, με μία γωνία 45 περίπου μοιρών, από πάνω, σε κατάλληλο κάθε φορά ύψος, να στοχεύει στο σημείο όπου οι ισορροπίες των ηχητικών στάθμεων ήταν επιθυμητές. Επίσης, ακολουθήθηκε η πηγή του ήχου από το boom, όπου υπήρχε κίνηση, ώστε να παραμένει σταθερή η συνολική στάθμη του ήχου. Μεγάλο ρόλο στην επιλογή της θέσης του boom, σε κάθε περίπτωση μουσικού ή μουσικού σχηματισμού, έπαιζε η διαμόρφωση του χώρου στην εκάστοτε τοποθεσία του γυρίσματος. Τέλος, για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε συμπληρωματικά το μικρόφωνο Beyerdynamic MCE68ii το οποίο τοποθετήθηκε πάνω στην κάμερα, ώστε να καταγράφει τον ήχο από τον περιβάλλοντα χώρο.

Προβλήματα

Οι δυσκολίες του πέμπτου γυρίσματος ήταν αρκετές, κυρίως γιατί ο κάθε μουσικός είχε διαφορετικές συνθήκες κινηματογράφησης και σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα έπρεπε να γίνει επιλογή των θέσεων και του τρόπου δράσης του συνεργείου. Αυτό πολλές φορές οδήγησε στη λήψη λανθασμένων αποφάσεων σε ότι αφορά την επιλογή των σωστών θέσεων για τους οπερατέρ και το boom, γεγονός που επέφερε προβλήματα στα υλικά της εικόνας και του ήχου. Επίσης, κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου γυρίσματος ξέσπασε βροχή και δεν ολοκληρώθηκε η κινηματογράφηση ενός από τους χαρακτήρες μας.

Γύρισμα 6^ο: Οι μουσικοί της Αρεοπαγίτου II

Το έκτο γύρισμα συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των μη οργανωμένων γυρισμάτων.

Μουσικός και Τοποθεσία

Στο γύρισμα αυτό κινηματογραφήθηκαν πέντε διαφορετικές περιπτώσεις μεμονωμένων μουσικών και μουσικών σχηματισμών που δρουν στο δρόμο, στην περιοχή του πεζόδρομου της Αρεοπαγίτου. Οι μουσικοί που συμμετείχαν στο γύρισμα αυτό είναι ο Γιάννης που παίζει κρητική λύρα (Εικόνα 21), ο Ευθήμης και ο Γιώργος δυο φίλοι που παίζουν κιθάρα και ακορντεόν (Εικόνα 22), επίσης μία σύμπραξη δύο μουσικών με σαντούρι και σαξόφωνο, που δε θέλησαν να μας πουν τα ονόματά τους, ο

Γιώργος που παίζει κιθάρα και τέλος, κινηματογραφήθηκε ξανά ο Σπύρος με το Hang Drum (Εικόνα 24), του οποίου το γύρισμα (γύρισμα 5) δεν είχε προλάβει να ολοκληρωθεί εξαιτίας δυσμενών καιρικών συνθηκών.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του έκτου γυρίσματος για την κινηματογράφιση της εικόνας περιελάμβανε τρεις κάμερες, την Cannon Eos 5D Mark II, την Panasonic P2 και την Sony C451B. Στον εξοπλισμό του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom και ο εγγραφέας Zoom R8. Επίσης, το μικρόφωνο Beyerdynamic MCE68ii, το οποίο έκανε εγγραφή απευθείας στην κάμερα.

Τοποθέτηση

Οι τρεις κάμερες τοποθετήθηκαν στο χέρι προκειμένου να εναλλάσσουν μεταξύ τους γωνίες λήψης. Στον ήχο χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο του boom σε οριζόντια απόσταση περίπου 2 μέτρων από την εκάστοτε ηχητική πηγή, με μία γωνία 45 περίπου μοιρών από πάνω και σε ένα ύψος κατάλληλο κάθε φορά ώστε να εξασφαλίζει σωστές αναλογίες στις ισορροπίες των ηχητικών στάθμεων (Εικόνα 23). Μεγάλο ρόλο στην επιλογή της θέσης του boom, σε κάθε περίπτωση μουσικού ή μουσικού σχηματισμού, έπαιζε η διαμόρφωση του χώρου στην εκάστοτε τοποθεσία του γυρίσματος. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε συμπληρωματικά το μικρόφωνο Beyerdynamic MCE68ii το οποίο τοποθετήθηκε πάνω στην κάμερα, ώστε να γίνεται καταγραφή του ήχου από τον περιβάλλοντα χώρο.

Προβλήματα

Οι δυσκολίες που παρουσιάστηκαν στο έκτο γύρισμα έχουν να κάνουν κυρίως με τις ποικίλες συνθήκες γυρίσματος που έπρεπε να αντιμετωπίσει το συνεργείο μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα για κάθε περίπτωση μουσικού ή μουσικού σχηματισμού. Αυτό που πρέπει να σημειωθεί είναι ότι δεν υπήρχε πάντα ο απαιτούμενος χρόνος προετοιμασίας πριν τις λήψεις. Ο περιβάλλοντας χώρος, η ιδιαιτερότητα του ήχου του κάθε μουσικού οργάνου και ο χαρακτήρας του κάθε μουσικού έδρασαν καθοριστικά στο να σημειωθούν αρκετά τεχνικά σφάλματα, όπως η ηχογράφιση ήχου με πολύ θόρυβο περιβάλλοντος, η κινηματογράφιση εικόνας με στραβά κάδρα και σκιές από το boom ή ακόμα και η επιλογή άστοχων ερωτήσεων κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Επίσης, μία ακόμα δυσκολία που αντιμετωπίστηκε κατά την κινηματογράφιση της εικόνας ήταν ο δυνατός ήλιος που σε ορισμένες περιπτώσεις ήταν αδύνατο να αποφευχθεί, με αποτέλεσμα την λήψη αρκετών υπερφωτισμένων ή καμένων πλάνων.

Εικόνα 21 : Γύρισμα 6^ο Πεζόδρομος Αρεοπαγίτου – Γιάννης

Εικόνα 22 : Γύρισμα 6^ο Πεζόδρομος Αρεοπαγίτου – Ευθύμης και Γιώργος

Εικόνα 23 : Γύρισμα 6^ο Πεζόδρομος Αρεοπαγίτου – Ευθύμης και Γιώργος

Εικόνα 24 : Γύρισμα 6^ο Πεζόδρομος Αρεοπαγίτου – Σπύρος

Γύρισμα 7^ο: Ο Χρήστος και ο George στου Ψυρή

Το έβδομο γύρισμα συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των οργανωμένων γυρισμάτων.

Μουσικός και Τοποθεσία

Στο γύρισμα αυτό συμμετείχαν δύο διαφορετικές περιπτώσεις μουσικών, οι οποίοι δρουν στην περιοχή του Ψυρή. Η πρώτη περίπτωση ήταν ο George από τη Γαλλία, που τραγουδάει και συνοδεύει τη φωνή του με ένα γιουκαλίλι και η δεύτερη περίπτωση ήταν ο Χρήστος, ένας ανήλικος από την Αλβανία που παίζει μπαγλαμαδάκι και τραγουδάει.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του έβδομου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιελάμβανε την κάμερα Panasonic P2. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom και τον εγγραφέα Zoom R8. Επίσης, το μικρόφωνο Beyerdynamic MCE68ii, το οποίο έκανε εγγραφή απευθείας στην κάμερα. Σε αυτό το γύρισμα δεν χρησιμοποιήθηκε μεγάλο κομμάτι του εξοπλισμού καθώς δεν ήταν διαθέσιμο.

Τοποθέτηση

Στις λήψεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έβδομου γυρίσματος, η κάμερα Panasonic P2 ήταν τοποθετημένη τόσο σε τρίποδο (Εικόνα 26) όσο και στο χέρι (Εικόνα 25), ώστε να εξασφαλισθεί ποικιλία στα πλανά. Για την καταγραφή του ήχου τοποθετήθηκε το μικρόφωνο του boom σε απόσταση 1 μέτρου πάνω από το στόμα του μουσικού, με γωνία περίπου 45 μοιρών, για να εξασφαλισθεί η επιθυμητή ηχητική εικόνα. Για την καταγραφή του ήχου από τον περιβάλλοντα χώρο, χρησιμοποιήθηκε συμπληρωματικά το μικρόφωνο Beyerdynamic MCE68ii, το οποίο τοποθετήθηκε πάνω στην κάμερα.

Προβλήματα

Στο έβδομο γύρισμα τα προβλήματα που προέκυψαν στην εικόνα είχαν να κάνουν κυρίως με το γεγονός ότι δεν υπήρχε αρκετός χρόνος στη διάθεσή του συνεργείου και έτσι δεν υπήρχε η δυνατότητα επανάληψης των μουσικών κομματιών. Δεδομένου ότι το γύρισμα ήταν μονοκάμερο το αποτέλεσμα ήταν να μην υπάρχει ποικιλία στα πλανά σε αρκετά σημεία του γυρίσματος. Σε ότι αφορά τον ήχο, πέρα από τους ανεπιθύμητους εξωγενείς παράγοντες που δρούσαν στιγμιαία, όπως η κόρνα ενός αυτοκινήτου ή οι φωνές των περαστικών, δεν υπήρξαν ιδιαίτερα προβλήματα.

Εικόνα 25 : Γύρισμα 7^ο Ψυρή – George

Εικόνα 26 : Γύρισμα 7^ο Ψυρή – Χρήστος

Γύρισμα 8^ο: Συνέντευξη του Dauda των African Heritage

Το όγδοο γύρισμα συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των οργανωμένων γυρισμάτων. Αποτελεί ωστόσο από μόνο του μία ιδιαίτερη κατηγορία γυρίσματος, αφού εμπεριέχει αποκλειστικά οργανωμένη συνέντευξη. Είναι ουσιαστικά το δεύτερο οργανωμένο γύρισμα που πραγματοποιήθηκε για το συγκρότημα African Heritage.

Μουσικός και Τοποθεσία

Η τοποθεσία του ογδοου γυρίσματος συμφωνήθηκε σε συνεργασία με τον μουσικό, ο οποίος ονομάζεται Dauda και είναι ο αρχηγός του συγκροτήματος African Heritage. Βασικό κριτήριο για την επιλογή της τοποθεσίας ήταν το ήσυχο από κόσμο περιβάλλον, αλλά και η σύνδεση της τοποθεσίας αυτής με το σημείο μουσικής δράσης του συγκροτήματος. Έτσι το όγδοο γύρισμα πραγματοποιήθηκε τελικά στην περιοχή της Πλάκας, πίσω από την αρχαία αγορά.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του ογδοου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιελάμβανε τρεις κάμερες, δύο Panasonic P2 και μια Sony C451B. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom και τον εγγραφέα Zoom R8. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Beyerdynamic MCE68ii και μία ασύρματη ψείρα Sennheiser EK500G2, τα οποία καταγράφονταν στη μία από τις κάμερες Panasonic P2 που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του γυρίσματος.

Τοποθέτηση

Για την κάλυψη της συνέντευξης τοποθετήθηκε μία κάμερα (Panasonic P2) σε τρίποδο μπροστά από τον Dauda, σταθερή, σε απόσταση 4 μέτρων περίπου. Οι άλλες δύο κάμερες (Panasonic P2 και Sony C451B) τοποθετήθηκαν στο χέρι για τη λήψη κουνημένων μεσαίων και κοντινών πλάνων (Εικόνα 27). Σε ότι αφορά τον ηχητικό εξοπλισμό, τοποθετήθηκε το μικρόφωνο του boom σε απόσταση 0,3 μέτρων περίπου από το στόμα του Dauda, σχεδόν κατακόρυφα από πάνω να στοχεύει το στόμα (Εικόνα 28). Επίσης, χρησιμοποιήθηκε η ασύρματη ψείρα Sennheiser EK500G2, τοποθετημένη στο γιακά του πουκαμίσου του, από τη μέσα μεριά, για να εξασφαλισθεί η καθαρή ηχητική εικόνα του λόγου χωρίς σημαντική προσθήκη ήχου από τον περιβάλλοντα χώρο. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε τέλος ένα συμπληρωματικό μικρόφωνο Beyerdynamic MCE68ii το οποίο τοποθετήθηκε πάνω στην κάμερα, ώστε να γίνεται η ηχογράφηση του ήχου από τον περιβάλλοντα χώρο.

Προβλήματα

Στο όγδοο γύρισμα τα προβλήματα εντοπίζονται στην εικόνα. Η ώρα που επιλέχθηκε για το γύρισμα δεν ήταν κατάλληλη καθώς ο ήλιος άλλαζε συνεχώς θέση και έτσι δεν εξασφαλίστηκε κοινός φωτισμός από λήψη σε λήψη. Αυτό δημιούργησε αρκετά προβλήματα στο μοντάζ. Επίσης, δεν υπήρχε αρκετός χρόνος για να γίνει αλλαγή θέσεων με αποτέλεσμα στο υλικό της εικόνας να υπάρχουν αρκετά υπερφωτισμένα και καμένα πλάνα. Ένα ακόμη πρόβλημα που παρουσιάστηκε ήταν ότι στην κάμερα που έκανε τα κοντινά δεν έγινε η εγγραφή του υλικού σε σκληρό δίσκο σε format HDV αλλά σε κασέτα με format MiniDv. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα τα υλικά της κάμερας αυτής να υστερούν ποιοτικά σε σχέση με τα υπόλοιπα υλικά της ταινίας.

Εικόνα 27 : Γύρισμα 8^ο Πλάκα – Dauda (African Heritage συνέντευξη)

Εικόνα 28 : Γύρισμα 8^ο Πλάκα – Dauda (African Heritage συνέντευξη)

Γύρισμα 9^ο: Ο Θοδωρής στην Ερμού και οι ρεμπέτες στο Θησείο

Το ένατο γύρισμα συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των μη οργανωμένων γυρισμάτων.

Μουσικός και Τοποθεσία

Οι περιοχές στις οποίες πραγματοποιήθηκε το ένατο γύρισμα είναι η οδός Ερμού, όπου ο Θοδωρής παίζει κιθάρα και τραγουδάει και το Θησείο όπου ο Χάρης ο κοντραμπασίστας συμπράττει με δύο φίλους του, με κιθάρα και μπαγλαμά, σε ρεμπέτικο ρεπερτόριο.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του ένατου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιελάμβανε δύο κάμερες, μια Panasonic P2 και μια Sony C451B. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom, χωρίς το καλάμι, ενώ σαν μέσω εγγραφής του ήχου χρησιμοποιήθηκε η κάμερα (Panasonic P2).

Τοποθέτηση

Στις λήψεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του ένατου γυρίσματος, η κάμερα Panasonic P2 ήταν τοποθετημένη σε μονόποδο για να εξασφαλισθούν σχετικά

σταθερά πλάνα αλλά και γρήγορη εναλλαγή γωνιών λήψης. Η δεύτερη κάμερα (Sony C451B) τοποθετήθηκε στο χέρι σαν συμπληρωματική για την κάλυψη κυρίως μεσαίων και κοντινών πλάνων. Για την καταγραφή του ήχου, στον Θοδωρή στην Ερμού, το μικρόφωνο του boom τοποθετήθηκε πάνω από τον μουσικό σε απόσταση 1 μέτρου από το στόμα του, με γωνία κατάλληλη ώστε να στοχεύει το σημείο όπου η ισορροπία του ήχου ανάμεσα στις στάθμες της κιθάρας και της φωνής ήταν η επιθυμητή. Στόχος μας, εκτός από την εξασφάλιση των επιθυμητών στάθμεων ηχογράφησης, ήταν η εξασφάλιση της διακριτικότητας στο χώρο ώστε να μην επηρεασθεί ο μουσικός. Το στήσιμο του ηχητικού εξοπλισμού στον μουσικό σχηματισμό του Χάρη ήταν παρόμοιο, μόνο που αυτή τη φορά το μικρόφωνο του boom τοποθετήθηκε από κάτω, ώστε να γίνει λήψη του ήχου με λιγότερο θόρυβο από τον περιβάλλοντα χώρο.

Προβλήματα

Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο ένατο γύρισμα, σε ότι αφορά την εικόνα, δημιουργήθηκαν εξαιτίας του ήλιου, καθώς κάποιες γωνίες λήψης ήταν υπερφωτισμένες. Σε ό,τι αφορά τον ήχο, υπήρχαν στιγμές όπου οι ανεπιθύμητοι ήχοι του περιβάλλοντα χώρου υπερέβαιναν το όριο του επιθυμητού.

Γύρισμα 10^ο: Συμπληρωματικό Γύρισμα I

Το γύρισμα αυτό συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των μη οργανωμένων γυρισμάτων. Επίσης, ανήκει ταυτόχρονα στην κατηγορία των συμπληρωματικών γυρισμάτων.

Μουσικός και Τοποθεσία

Το δέκατο γύρισμα πραγματοποιήθηκε κυρίως στην οδό Ερμού και στην πλατεία Μοναστηρακίου, προκειμένου να συλλεχθεί συμπληρωματικό υλικό πλάνων από τον χώρο δράσης των μουσικών του δρόμου. Τα στοιχεία στα οποία επικεντρώθηκε το γύρισμα ήταν κυρίως στοιχεία του χώρου βοηθητικά για την ολοκλήρωση των ιστοριών. Το δέκατο γύρισμα στην πορεία του, εξελίχθηκε σε γύρισμα με μουσικούς. Μια παρέα ανήλικων παιδιών που έπαιζαν ακορντεόν και μπαγλαμαδάκι στο Μοναστηράκι.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του δέκατου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιελάμβανε μια κάμερα Cannon Eos 5D Mark II. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε ένα ζεύγος AKG C451B στον εγγραφέα Zoom H4n.

Τοποθέτηση

Στο γύρισμα αυτό η κάμερα Cannon Eos 5D Mark II επιλέχθηκε να είναι στο χέρι, για να είναι ευέλικτη και να μπορεί να προλαβαίνει κάποιες καλές στιγμές του περιβάλλοντα χώρου, ενώ για την ηχογράφηση χρησιμοποιήθηκε η στερεοφωνική τεχνική ηχογράφησης xy με τα μικρόφωνα AKG C451B. Τα μικρόφωνα τοποθετήθηκαν έτσι ώστε να λαμβάνουν μία στερεοφωνική εικόνα του χώρου της πλατείας Μοναστηρακίου αλλά και του πεζόδρομου της οδού Ερμού. Στόχος ήταν να ηχογραφηθεί ο ήχος από τον κόσμο, οι ομιλίες των περαστικών, τα βήματα, η βοή των αυτοκινήτων από το δρόμο και ό,τι άλλο μπορεί να ακούγεται στις τοποθεσίες των γυρισμάτων.

Προβλήματα

Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο δέκατο γύρισμα, σε ό,τι αφορά την εικόνα, δημιουργήθηκαν εξαιτίας του ήλιου, καθώς σε κάποιες γωνίες λήψης τα πλάνα ήταν υπερφωτισμένα. Επίσης, η ισοστάθμιση των λευκών (white balance) της Cannon Eos 5D Mark II δεν ρυθμίστηκε πανομοιότυπα με τα προηγούμενα γυρίσματα, με αποτέλεσμα να προκύψουν πιο φωτισμένα λευκά στα πλάνα του δέκατου γυρίσματος. Σε ό,τι αφορά τον ήχο, το πρόβλημα εντοπίστηκε κυρίως στην ηχογράφηση των ανήλικων μουσικών, καθώς ο χώρος που έπαιζαν είχε πολύ φασαρία και ο ηχητικός εξοπλισμός που επιλέχθηκε δεν ήταν κατάλληλος για την ηχογράφηση των μουσικών.

Γύρισμα 11^ο: Συμπληρωματικό Γύρισμα II

Αυτό το γύρισμα κατατάσσεται στην κατηγορία των συμπληρωματικών γυρισμάτων.

Μουσικός και Τοποθεσία

Πραγματοποιήθηκε σε όλες τις περιοχές που είχαν προηγηθεί γυρίσματα καθώς και σε διάφορα σημεία μέσα στην πόλη προκειμένου να επιτευχθεί η κινηματογράφηση μίας γενικής εικόνας της πόλης.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του εντεκάτου γυρίσματος για την κινηματογράφηση της εικόνας περιελάμβανε δύο κάμερες, την Panasonic P2 και την Sony C451B. Για την καταγραφή του ήχου χρησιμοποιήθηκε το μικρόφωνο Sennheiser MKH 416 με τον εξοπλισμό όλου του boom και τον εγγραφέα Zoom R8 καθώς και το στέρεο ζεύγος που διαθέτει ενσωματωμένο ο εγγραφέας Zoom H4n.

Τοποθέτηση

Στο ενδέκατο γύρισμα για την κινηματογράφιση της εικόνας χρησιμοποιήθηκε η κάμερα Panasonic P2 η οποία τοποθετήθηκε σε μονόποδο (Εικόνα 29) αλλά και στο χέρι (Εικόνα 30), καθώς και η κάμερα Sony C451B η οποία τοποθετήθηκε στο χέρι. Σε ότι αφορά τον ήχο, για την ηχογράφιση χρησιμοποιήθηκαν το στερεοφωνικό ζεύγος μικροφώνων που διαθέτει ενσωματωμένο ο εγγραφέας Zoom H4n και το boom, προκειμένου να εξασφαλισθεί τόσο η στερεοφωνική ηχητική εικόνα όσο και οι λεπτομέρειες του περιβάλλοντα χώρου.

Προβλήματα

Σε αυτό το γύρισμα δεν υπήρξαν ιδιαίτερα προβλήματα πέρα από τον αέρα, ο οποίος αντιμετωπίστηκε με τη χρήση του αντιανέμιου γούνας για το boom και ενός απλού αντιανέμιου για το ζεύγος του εγγραφέα Zoom H4n.

Εικόνα 29 : Γύρισμα 11^ο – Ψυρή

Εικόνα 30 : Γύρισμα 11^ο - Πετράλωνα

Κεφάλαιο 4: Η μετα-παραγωγή του ντοκιμαντέρ

Το στάδιο της μεταπαραγωγής είναι το τελευταίο στάδιο για την υλοποίηση του ντοκιμαντέρ. Στο στάδιο αυτό τα υλικά της κινηματογράφησης αποκτούν μια λογική αφηγηματική συνέχεια δίνοντας την οριστική μορφή του ντοκιμαντέρ. Αποτελείται από πολλές τεχνικές διαδικασίες όπως το μοντάζ, η μίξη του ήχου, η χρωματική διόρθωση. Παραταύτα, το στάδιο της μετα-παραγωγής στο ντοκιμαντέρ δεν αποτελεί ένα καθαρά τεχνικό στάδιο καθώς εδώ, έχοντας πια το τελικό υλικό των γυρισμάτων, πραγματοποιείται εκ νέου η σεναριακή προσέγγιση. Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφονται αναλυτικά όλες οι εργασίες της μετα-παραγωγής που πραγματοποιήθηκαν στο ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*”.

4.1 Capturing – Import

Capturing

Είναι η διαδικασία μεταφοράς της πληροφορίας από τις κασέτες σε ψηφιακή μορφή, μέσω του κατάλληλου προγράμματος.

Στο ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*”, οι κάμερες που χρησιμοποιήθηκαν ήταν ψηφιακές, έτσι δεν πραγματοποιήθηκε η διαδικασία του capturing, καθώς και οι τρεις κάμερες κάνουν εγγραφή της εικόνας σε κάρτες μνήμης απευθείας σε ψηφιακή μορφή.

Import

Είναι η διαδικασία εισαγωγής του οπτικοακουστικού υλικού στο εκάστοτε πρόγραμμα επεξεργασίας.

Στο ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*” για την εισαγωγή της εικόνας στο πρόγραμμα Avid Media Composer δημιουργήθηκε ένα project με τις ίδιες ρυθμίσεις, με αυτές των γυρισμάτων, στα χαρακτηριστικά του βίντεο :

Project type: 1080p/25, Aspect Ratio: 16X9, Raster Dimension: 1920 X1080.

Από την χρήση τριών διαφορετικών καμερών στα γυρίσματα προέκυψαν τριών ειδών αρχεία video. Τα αρχεία από την Panasonic P2 ήταν σε μορφή .MXF, από την Cannon σε μορφή .MOV και από την Sony σε μορφή .MTS. Έτσι, επιλέχθηκε να γίνει import των αρχείων .MOV και .MTS, ενώ τα αρχεία .MXF επιλέχθηκε να μην φορτωθούν

και απλά να χρησιμοποιηθούν με εικονική σύνδεση με το πρόγραμμα. Είναι μία δυνατότητα του προγράμματος Avid Media Composer κατά την επιλογή της εντολής 'Link to AMA Volume'. Πιο συγκεκριμένα, με την εντολή αυτή γίνετε μία εικονική σύνδεση των αρχείων στο πρόγραμμα, ώστε να μην χρειάζεται να γίνει import σε όλο το υλικό, κάτι που είναι αρκετά χρονοβόρο, παρά μόνο στο τέλος που έχει αποφασισθεί ποιά υλικά είναι χρήσιμα.

Για την εισαγωγή του ήχου στο Nuendo δημιουργήθηκε ένα καινούργιο project ,με δειγματοληψία 48KHz 16 bit, όπου έγινε import το αρχείο omf (Open Media Framework), το οποίο είχε εξαχθεί από το πρόγραμμα του μοντάζ με την συγκεκριμένη κωδικοποίηση, προκειμένου να παραμείνει το υλικό με όλες τις πληροφορίες μίξης.

4.2 Συγχρονισμός Video με Audio

Το στάδιο αυτό είναι απαραίτητο από τη στιγμή που οι εγγραφές ήχου και εικόνες έγιναν σε ξεχωριστές συσκευές. Εδώ, πρέπει να συγχρονισθούν τα δύο αυτά αρχεία στο timeline του προγράμματός. Η μέθοδος της κλακέτας είναι η πιο ενδεδειγμένη, καθώς σε ότι αφορά τα υλικά της εικόνας, πάνω στην κλακέτα καταγράφεται το όνομα της σκηνής, της λήψης και του πλάνου. Σε ότι αφορά τον ήχο, η κλακέτα έχει έναν ήχο με απότομο attack και release, με αποτέλεσμα να βοηθάει το μοντέρ να ευθυγραμμίσει τα δύο αυτά peaks.

Στο παρόν ντοκιμαντέρ χρησιμοποιήθηκε αντί για κλακέτα ένα παλαμάκι, το οποίο έχει περίπου τα ίδια χαρακτηριστικά με τον ήχο της κλακέτας, και ένα άτομο το οποίο εκφώνουσε τις σκηνές, τις λήψεις και τα πλάνα. Έτσι, στο μοντάζ εντοπίσθηκε το παλαμάκι στις κυματομορφές των ήχων από τις κάμερες και συγχρονίσθηκε με το παλαμάκι στις κυματομορφές των ήχων από τον εγγραφέα.

4.3 Αποδελτίωση - Απομαγνητοφώνηση

Αποδελτίωση

Είναι η διαδικασία κατά την οποία γίνεται η ανάλυση και η καταγραφή των πλάνων. Η διαδικασία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική στο ντοκιμαντέρ, καθώς τα περισσότερα πλάνα προέρχονται από αυθόρμητες στιγμές των πρωταγωνιστών.

Στο ντοκιμαντέρ "Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*", στη διαδικασία της αποδελτίωσης, πραγματοποιήθηκε η καταγραφή σε όλα τα πλάνα ξεχωριστά, καταγράφοντας κάθε φορά τα κάδρα, τις δράσεις και κάθε πληροφορία που θα μπορούσε να φανεί χρήσιμη στην εξέλιξη της ιστορίας.

Απομαγνητοφώνηση

Στη διαδικασία αυτή γίνεται η καταγραφή των διαλόγων των πρωταγωνιστών . Για το ντοκιμαντέρ είναι ουσιαστικά η πρώτη ολοκληρωμένη επαφή με το βασικό σενάριο, διότι βασίζεται σε ρεαλιστικούς πρωταγωνιστές, οπότε δεν υπάρχουν προκαθορισμένοι διάλογοι.

Στο παρόν ντοκιμαντέρ πραγματοποιήθηκε η διαδικασία της απομαγνητοφώνησης, ώστε να γίνει καταγραφή όλων των διαλόγων των πρωταγωνιστών μας, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα πρώτο σενάριο. Η διαδικασία αυτή ήταν αρκετά χρονοβόρα καθώς προέκυψαν αρκετοί διαφορετικοί διάλογοι.

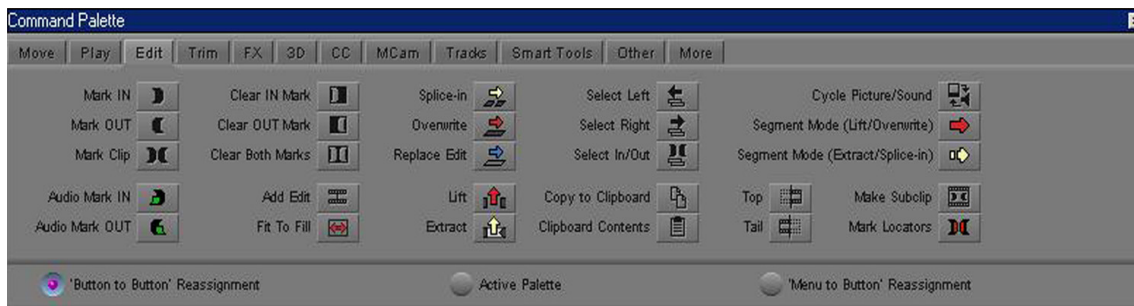
4.4 Μοντάζ

Το μοντάζ είναι η διαδικασία της επιλογής και σύνδεσης των πλάνων που αποβλέπει στο να οργανώσει την αφήγηση και να προωθήσει ένα ρυθμό μέσα στην ταινία.

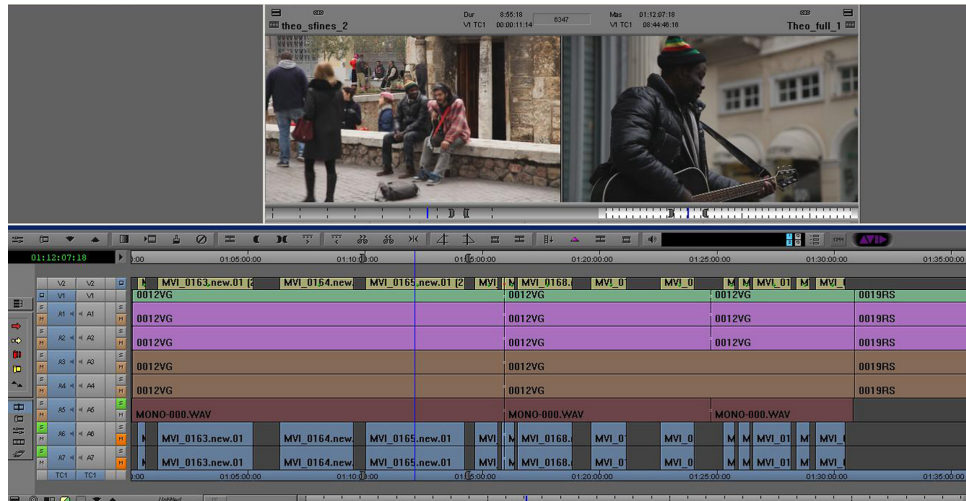
Στο συγκεκριμένο ντοκιμαντέρ, το μοντάζ έγινε ψηφιακά και έπαιξε καθοριστικό ρόλο καθώς εκεί δημιουργήθηκε κατεξοχήν η ιστορία του ντοκιμαντέρ. Μέσω αυτού συνδέθηκε όλο το υλικό που είχε καταγραφεί στα γυρίσματα δίνοντας στο ντοκιμαντέρ το στυλ και την προσωπικότητά του.

Τρόπος Εργασίας

Για τη διαδικασία του μοντάζ, στο παρόν ντοκιμαντέρ, το υλικό χωρίστηκε σε διαφορετικά timeline έτσι ώστε να γίνει σύνθεση διαφορετικής ιστορίας για κάθε μουσικό. Αρχικά, έγινε ένα γρήγορο μοντάζ στο υλικό του κάθε μουσικού χωριστά ώστε να δοθεί μια ομοιογένεια στη θεματολογία και στη συνέχεια με τα εργαλεία του προγράμματος (Εικόνα 31) Add Edit, Trim, Mark in και Mark out αφαιρέθηκαν τα υλικά που δεν ήταν χρήσιμα, έτσι ώστε να παραμείνουν μόνο οι χρήσιμες λήψεις (Εικόνα 32).

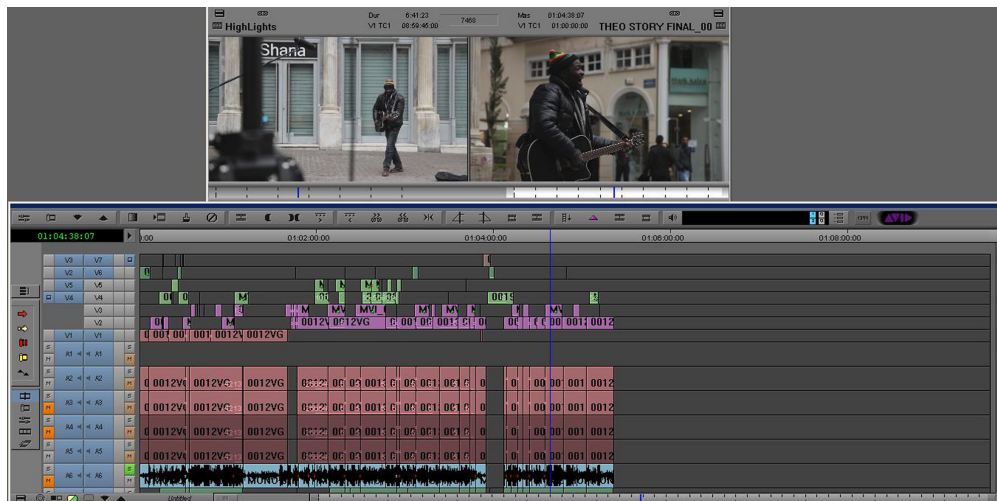

Εικόνα 31 : Τα εργαλεία edit του προγράμματος Media Composer

Εικόνα 32 : Αρχική Timeline της ιστορίας

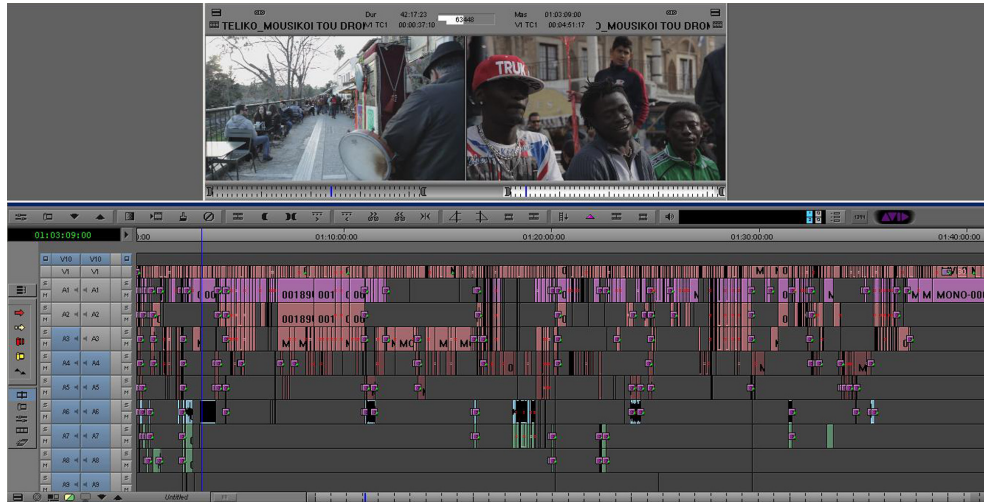
Μετά την επιλογή του χρήσιμου υλικού, έγινε επαναπροσδιορισμός του αρχικού σεναρίου ώστε να δημιουργηθεί η ιστορία του ντοκιμαντέρ. Έτσι, μετά την πραγματοποίηση ενός πρώτου μοντάζ σε όλες τις ιστορίες (Εικόνα 33), προέκυψε μία τελική ιστορία για τον κάθε μουσικό με όλα τα χρήσιμα στοιχεία που είχαν συλλεχθεί προκειμένου να αντανακλάται η ρεαλιστική εικόνα του στο δρόμο.

Εικόνα 33: Πρώτο μοντάζ της ιστορίας

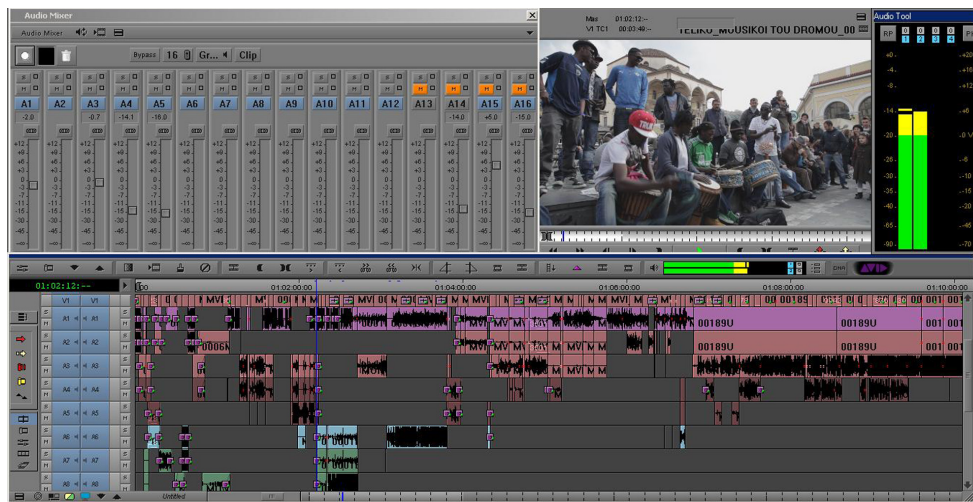
Το επόμενο βήμα ήταν να γίνει ένωση όλων των επιμέρους ιστοριών σε μία, ώστε να προκύψει η πρώτη ολοκληρωμένη εκδοχή του ντοκιμαντέρ. Αυτό το στάδιο είχε αρκετές δυσκολίες σε ότι αφορά το δέσιμο των διαφορετικών ιστοριών των μουσικών και γι' αυτό σε ορισμένες ιστορίες χρειάστηκε να γίνει αλλαγή στο αρχικό μοντάζ τους.

Στη συνέχεια, προέκυψε το τελικό timeline (Εικόνα 34) με όλο το χρήσιμο υλικό του ντοκιμαντέρ στο οποίο έγιναν κάποιες τεχνικές εργασίες με τα εργαλεία και με τα προεγκατεστημένα εφέ του προγράμματος, ώστε να εξασφαλισθεί ομοιογένεια στο τελικό υλικό. Έτσι, ολοκληρώθηκε το μοντάζ της εικόνας του ντοκιμαντέρ.

Εικόνα 34 : Τελικό timeline του ντοκιμαντέρ

Κατά τη διάρκεια του μοντάζ και εφόσον υπήρχε στο timeline όλο το ηχητικό υλικό συγχρονισμένο, έγινε μία προ-μίξη σε αυτό ώστε να υπάρξει μία πρώτη ηχητική εικόνα του ντοκιμαντέρ (Εικόνα 35).

Εικόνα 35: Προ-μίξη στο Πρόγραμμα του Media Composer

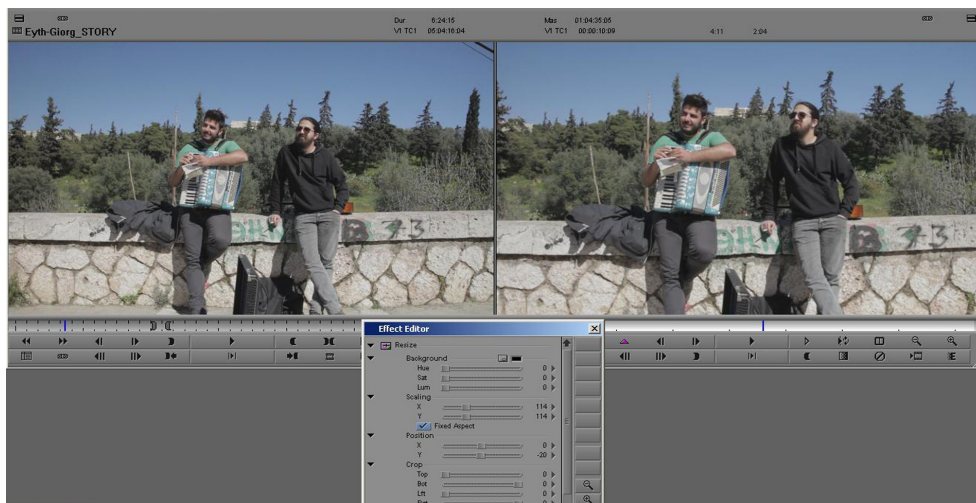
Επεξεργασίες εικόνας

Θα ήταν περιττό και κουραστικό για τον αναγνώστη να αναφερθούν όλες οι τεχνικές λεπτομέρειες των οπτικών effects που χρησιμοποιήθηκαν και οι επαναλήψεις που έγιναν από το καθένα μέχρι να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Αξίζει όμως να γίνει αναφορά σε δύο από αυτά ως χαρακτηριστικά, καθώς χρησιμοποιήθηκαν σε κάποιες σκηνές προκειμένου να διορθώσουν προβλήματα που προέκυψαν κατά τα γυρίσματα.

A) Resize

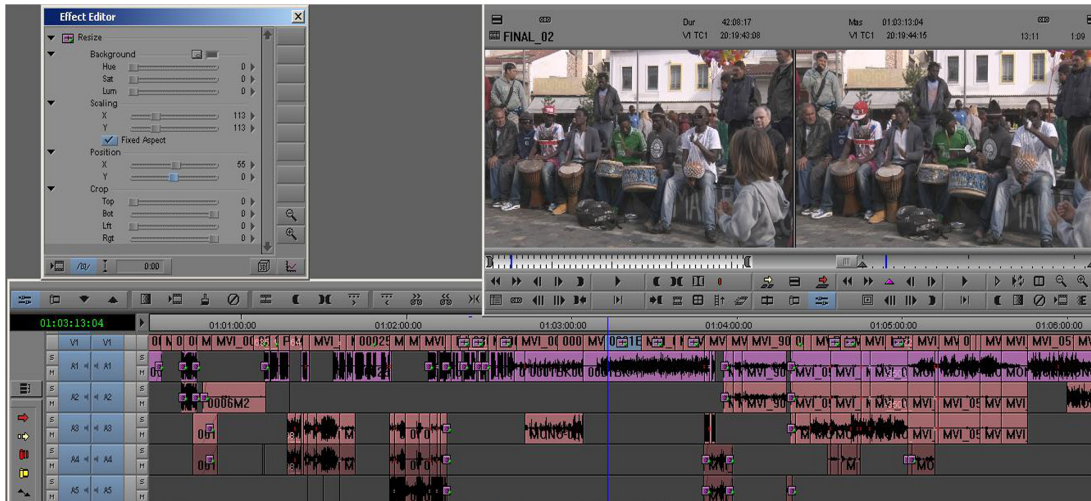
Το εργαλείο resize χρησιμοποιήθηκε σε αρκετές περιπτώσεις καθώς δίνει τη δυνατότητα αλλαγής του κάδρου της εικόνας είτε σταθερά είτε με κίνηση (zoom).

Λόγω κάποιων αστοχιών στα γυρίσματα, κάποια πλάνα τα οποία ήταν στο χρήσιμο υλικό είχαν μερικά προβλήματα. Ένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίστηκε ήταν ότι το boom σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρχε μέσα στο κάδρο. Χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο resize προκειμένου να μικρύνει λίγο το κάδρο, ώστε να προκύψει ένα πιο κοντινό κάδρο χωρίς το boom (Εικόνα 36).

Εικόνα 36 : Αφαίρεση του Boom από το κάδρο με το εργαλείο resize

Ένα ακόμα πρόβλημα, κυρίως αισθητικό, ήταν ότι ορισμένες φορές τα πλάνα των δύο καμερών δεν έδεναν μεταξύ τους, λόγω του ότι η μία κάμερα είχε πλάνα με κίνηση και η άλλη εντελώς σταθερά. Έτσι, χρησιμοποιήθηκε το resize, το οποίο δίνει την δυνατότητα για ένα μικρό zoom, προκειμένου να σπάσει την στατικότητα (Εικόνα 37).

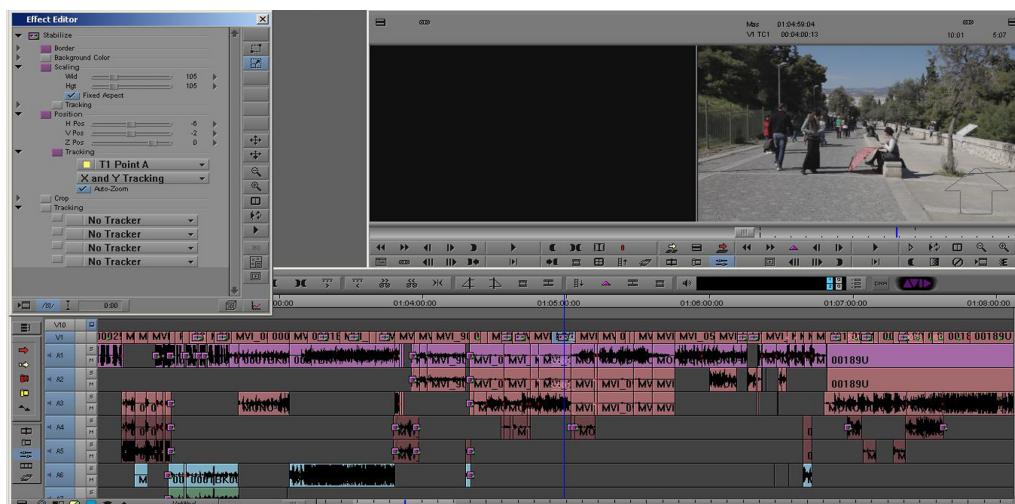

Εικόνα 37 : Με το εργαλείο resize γίνεται μια μικρή κίνηση (ζουμ) στην εικόνα

B) Stabilize

Το stabilize δίνει τη δυνατότητα, είτε με αυτόματο τρόπο (Auto tracking) είτε χειροκίνητα (Manual), να διορθωθούν ορισμένες απότομες κινήσεις τις κάμερας.

Στο παρόν ντοκιμαντέρ, λόγω του ότι η μία κάμερα σε όλα τα γυρίσματα ήταν στο χέρι, υπήρχαν αρκετές απότομες κινήσεις στα πλάνα. Έτσι, χρησιμοποιήθηκε το stabilize και η λειτουργία του Auto tracking, ώστε να επιτευχθεί μία γρήγορη σταθεροποίηση των πλάνων (Εικόνα 38). Ορισμένες φορές βέβαια, υπήρξαν κάποιες παραμορφώσεις στην εικόνα, όταν για παράδειγμα η κίνηση ήταν πολύ απότομη. Σε αυτές τις περιπτώσεις έγινε επιλογή της χειροκίνητης λειτουργίας του εργαλείου stabilize, ώστε να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα χωρίς παραμορφώσεις στην ποιότητα της εικόνας.

Εικόνα 38 : Χρήση του εφέ stabilize και της λειτουργίας Auto tracking

4.5 Επεξεργασία Ηχητικού Υλικού - Μίξη

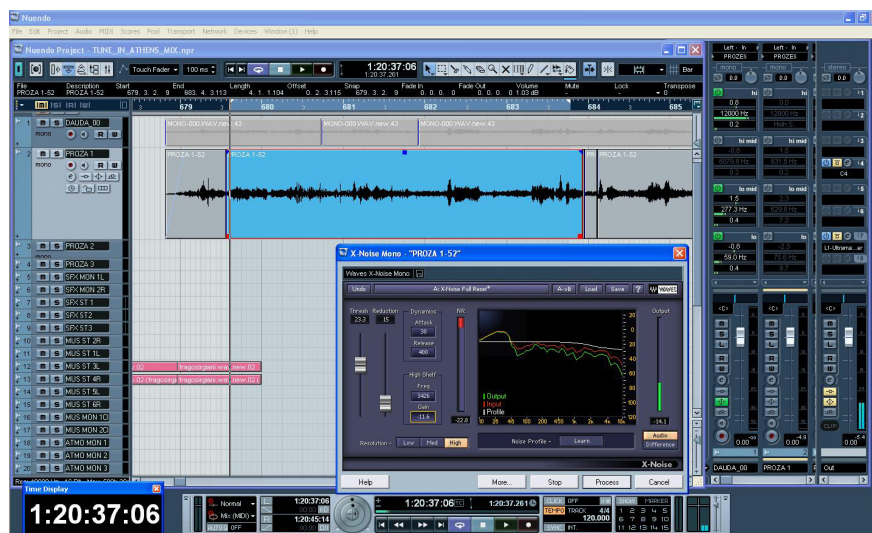
Η μίξη του ήχου είναι η διαδικασία κατά την οποία γίνεται η επεξεργασία της μπάντας του ήχου της ταινίας, η οποία αποτελείται από σύγχρονους ήχους, από σύγχρονες ομιλίες, από μουσική καθώς και από τις ατμόσφαιρες των χώρων. Πρόκειται για μίξη ήχων από διαφορετικές ηχητικές πηγές που παρεμβαίνουν στην εικόνα. Έτσι, στο στάδιο του μιξάζ η ταινία αποκτά την ηχητική της ταυτότητα.

Οι ιδιαιτερότητες του ήχου και της χρήσης του στο ντοκιμαντέρ ξεκινούν ακόμα από τη διαφοροποίηση των γυρισμάτων, της παραγωγής και του τρόπου κινηματογράφησης του. Η ποιότητα του ήχου των γυρισμάτων έχει πολύ μεγάλη σημασία, καθώς το πρωτογενές υλικό πέρα από την επεξεργασία αποθρομβοποίησης και ισοστάθμισης δεν επιδέχεται εύκολα επεμβάσεις.

Στη διαδικασία της μίξης στο παρόν ντοκιμαντέρ, στόχος ήταν να κρατηθεί ρεαλιστικό το ηχητικό τοπίο. Έτσι, δεν έγιναν επεμβάσεις στους ήχους τόσο των μουσικών όσο και του περιβάλλοντος, με τρόπο τέτοιο που να αλλοιώνεται ο ρεαλιστικός ήχος της ηχογράφησης.

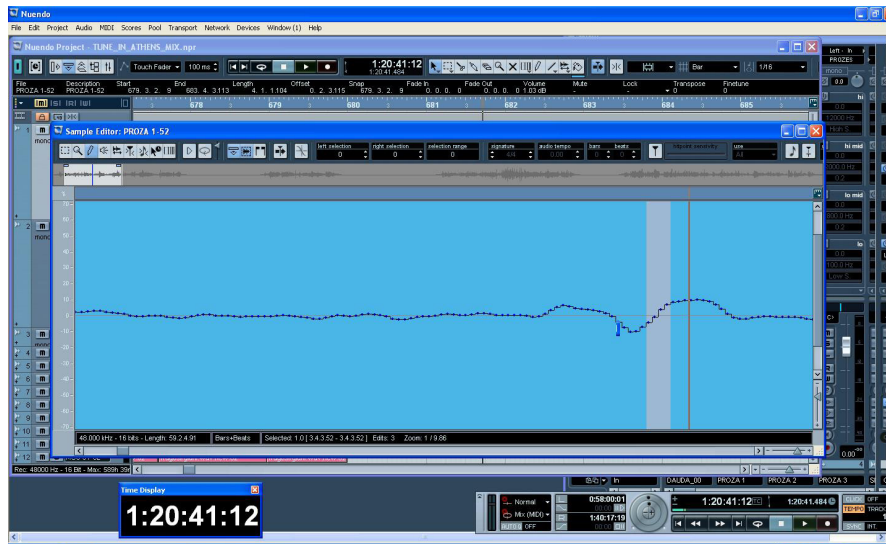
Τρόπος εργασίας

Πριν αρχίσει η μίξη των ήχων, έγινε μία ακρόαση του κάθε ήχου ξεχωριστά προκειμένου να εντοπιστούν αν υπάρχουν προβλήματα που χρειάζονται μία επιπλέον επεξεργασία. Ένα πρόβλημα που αντιμετωπίστηκε με τους ήχους ήταν ότι σε ορισμένες ηχογραφήσεις υπήρχε ανεπιθύμητη παρουσία θορύβου και προκειμένου να γίνει αποθρομβοποίηση των ήχων αυτών έγινε χρήση του εφέ X-Noise της Waves (Εικόνα 39).

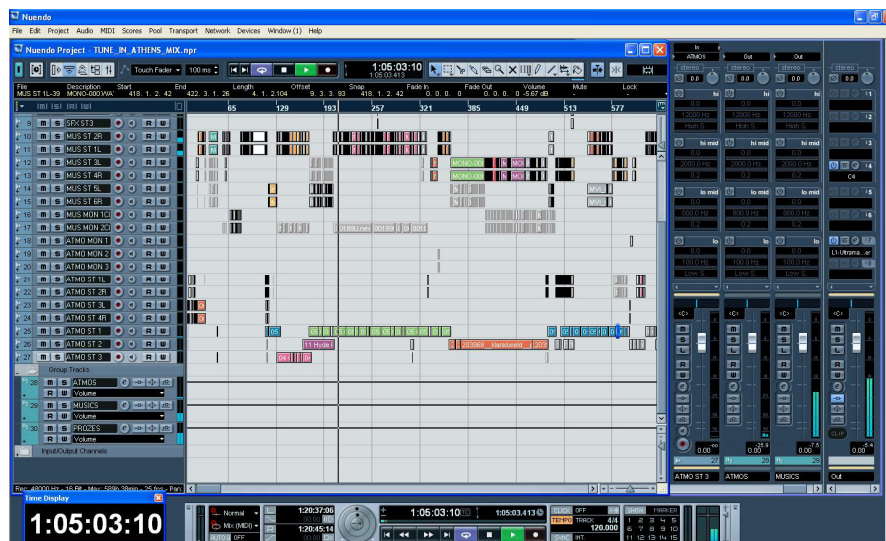
Εικόνα 39 : Εφαρμογή του εφέ X-Noise σε προβληματικό ηχητικό υλικό

Επίσης, στις περιπτώσεις όπου τοπικά οι κυματομορφές ήταν ιδιαίτερα κατεστραμμένες εξαιτίας ανεπιθύμητων θορύβων, χρειάστηκε να γίνει επέμβαση σχηματίζοντας εκ νέου τμήματα των κυματομορφών με το εργαλείο Pencil (μολύβι) της επιφάνειας Edit του Nuendo (Εικόνα 40).

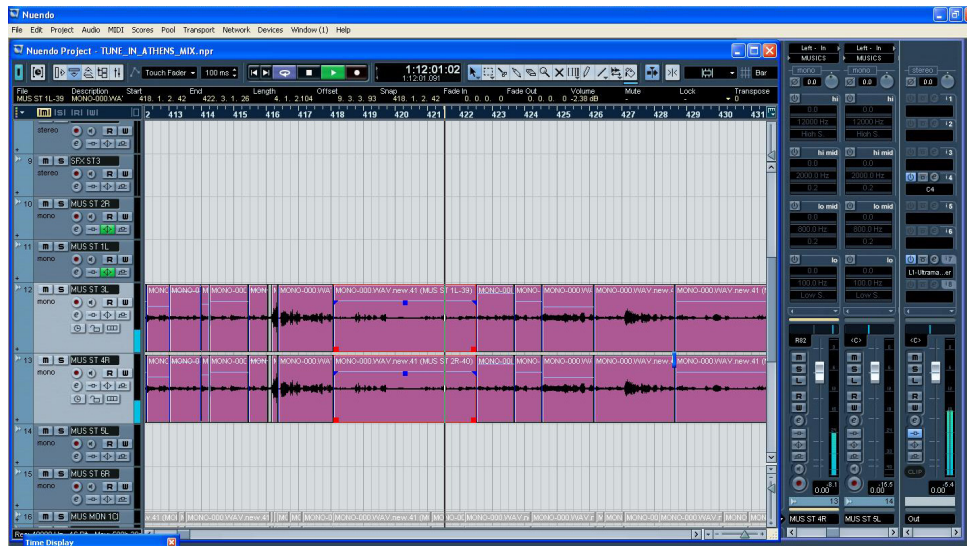
Εικόνα 40 : Χρήση εργαλείου Pencil (μολύβι) τοπικά σε προβληματική κυματομορφή

Το πρώτο βήμα στη διαδικασία της μίξης ήταν η ομαδοποίηση των καναλιών ανάλογα με τις κατηγορίες ήχων που υπήρχαν (φωνές, περιβάλλοντες ήχοι, ηχητικά εφέ και μουσικές) (Εικόνα 41).

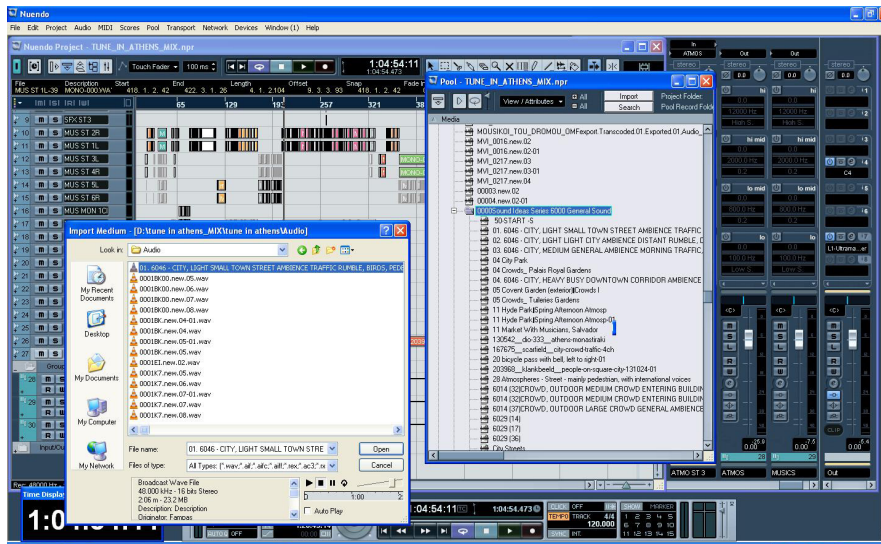
Εικόνα 41 : Ομαδοποίηση των ηχητικών υλικών σε κατηγορίες ήχων

Το δεύτερο βήμα που πραγματοποιήθηκε κατά τη διαδικασία της μίξης ήταν μέσω της επιφάνειας Edit του Nuendo να επιτευχθεί μια πρώτη ομοιομορφία στο συσχετισμό των εντάσεων (Εικόνα 42), καθώς και μια πρώτη συχνοτική ομοιομορφία στις ηχητικές μπάντες .

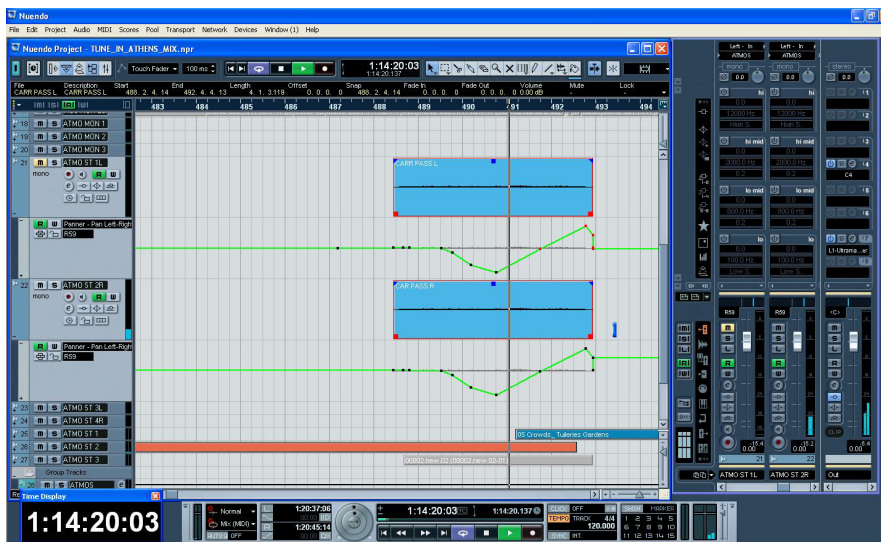
Εικόνα 42 : Επίτευξη ομοιομορφίας στις εντάσεις με τα εργαλεία της επιφάνειας Edit

Στη συνέχεια, και αφού εντοπίστηκαν ακριβώς οι ελλείψεις των ήχων τόσο από συχνοτικής όσο και από ποιοτικής άποψης, έγινε εισαγωγή στη μίξη ορισμένων έτοιμων ήχων από την βιβλιοθήκη ήχων Sound Ideas Series 6000 General Sound (Εικόνα 43), οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για την ανάδειξη των ηχογραφημένων ήχων. Σε ορισμένες περιπτώσεις προβληματικών ηχητικών υλικών χρησιμοποιήθηκαν ήχοι από τη βιβλιοθήκη, ούτως ώστε κατά την χρήση τους λίγο πιο δυνατά στη μίξη από τους πραγματικούς ήχους να επιτευχθεί το επιθυμητό ηχητικό αποτέλεσμα.

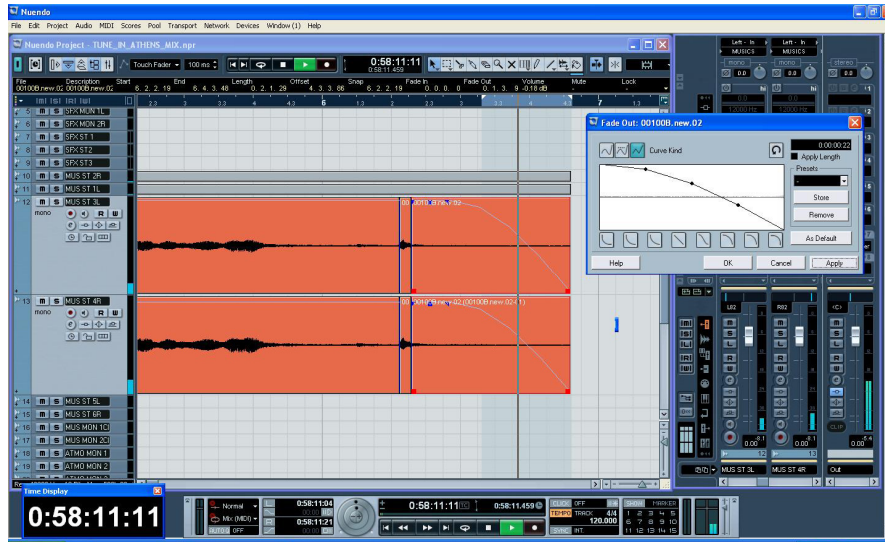
Εικόνα 43 : Εισαγωγή υλικών από τη βιβλιοθήκη ήχων Sound Ideas Series 6000 General Sound

Επίσης, σε αυτό το βήμα έγινε και μία γενική χωροτοποθέτηση της κάθε ηχητικής μπάνας σε άμεση σύνδεση βέβαια με αυτό που διαδραματιζόταν στην εικόνα. Με τη χρήση του ρυθμιστικού Pan που υπάρχει πάνω σε κάθε κανάλι, πραγματοποιήθηκε η τοποθέτηση της κάθε ηχητικής μπάνας σε συγκεκριμένο σημείο πάνω στη στερεοφωνική εικόνα. Σε ορισμένες περιπτώσεις που η στερεοφωνική εικόνα είχε συνεχή κίνηση (πχ στο πέρασμα ενός αυτοκινήτου) χρησιμοποιήθηκε η λειτουργία του Pan Automation (Εικόνα 44).

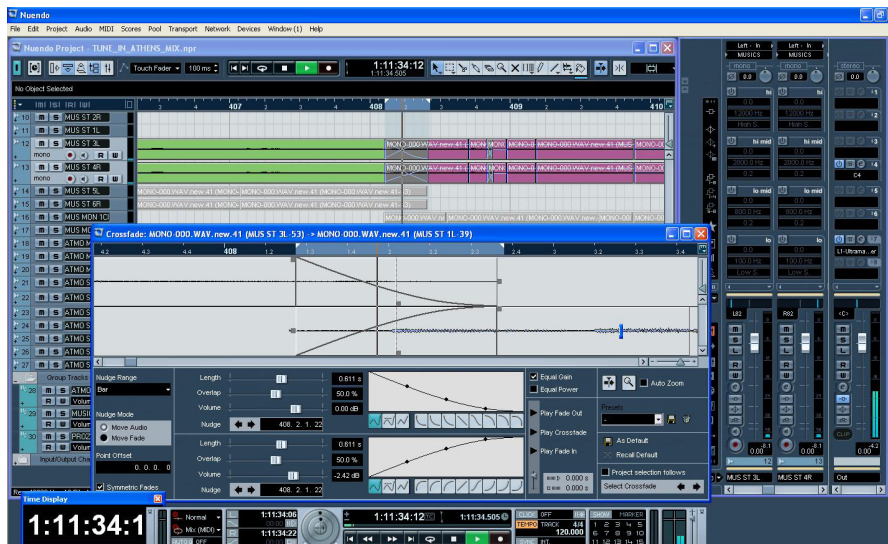
Εικόνα 44 : Χρήση Pan Automation για την επίτευξη στερεοφωνικής εικόνας

Έπειτα, σε όλους τους ήχους εφαρμόστηκαν οι τεχνικές του Fade in και Fade out, προκειμένου οι ήχοι να έχουν μία ομαλή είσοδο και έξοδο μέσα στο γενικό ηχητικό σύνολο (Εικόνα 45).

Εικόνα 45 : Εφαρμογή Fade out σε ηχητικό υλικό

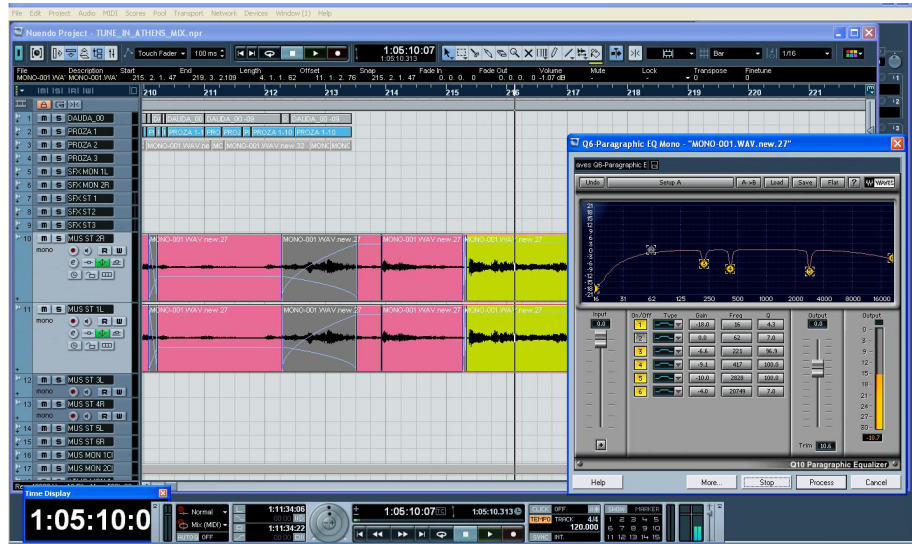
Επίσης, χρησιμοποιήθηκε η τεχνική του Crossfade ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε σκηνής (Εικόνα 46), ώστε να επιτευχθεί η ομαλή μετάβαση από τη μια σκηνή στην άλλη.

Εικόνα 46 : Εφαρμογή Crossfade σε ηχητικό υλικό

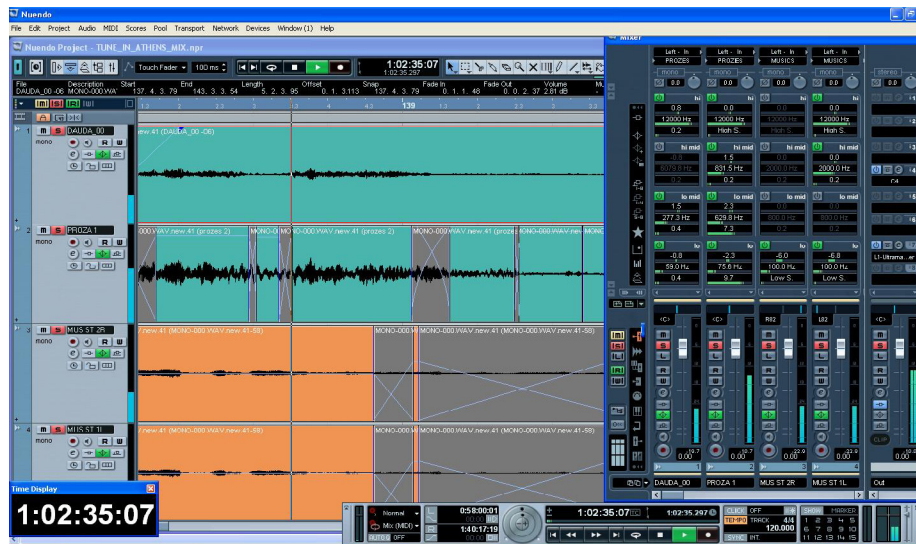
Το επόμενο βήμα ήταν η χρήση Ισοσταθμιστή (Equalizer) στις ηχητικές μπάρες (Εικόνα 47), ώστε να τονιστούν συχνότητες ωφέλιμες στο τελικό αποτέλεσμα και να

μειωθούν άλλες οι οποίες ήταν προβληματικές. Στόχος σε αυτή τη διαδικασία ήταν η βελτίωση συχνοτικά του ηχητικού υλικού χωρίς να επηρεαστεί αισθητά η αισθητική του απόδοσης.

Εικόνα 47 : Χρήση του παραμετρικού Equalizer Q4 σε ηχητικό υλικό

Η επόμενη διαδικασία που πραγματοποιήθηκε ήταν η τελική μίξη του ηχητικού υλικού, καθώς και η ισοστάθμιση του συνολικού ηχητικού φάσματος (Εικόνα 48) ώστε να είναι ομαλή η ηχητική ροή του ντοκιμαντέρ. Αυτό επετεύχθη με τη χρήση της επιφάνειας Mixer του Nuendo, η οποία εξασφαλίζει περισσότερη λεπτομέρεια στον έλεγχο των εντάσεων (Εικόνα 49).

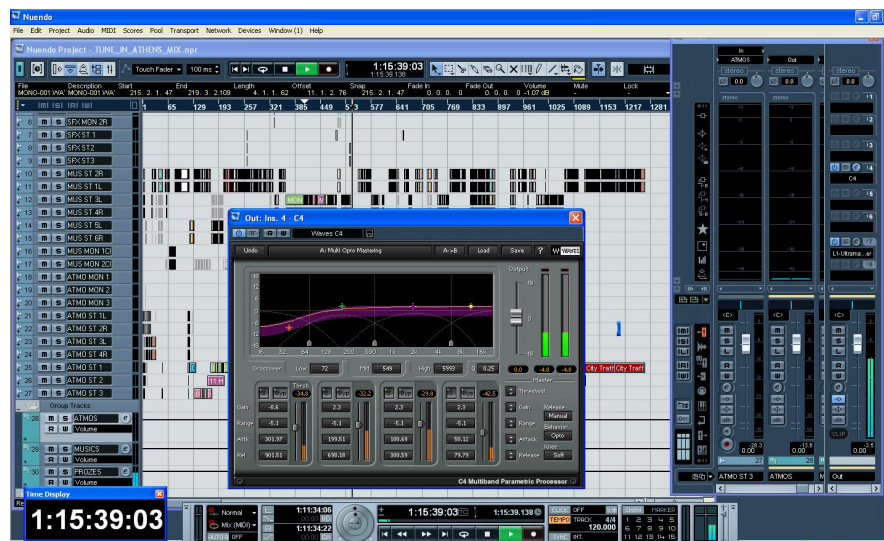

Εικόνα 48 : Χρήση των ρυθμιστικών ισοστάθμισης της επιφάνειας Mixer κατά την πραγματοποίηση της τελικής μίξης

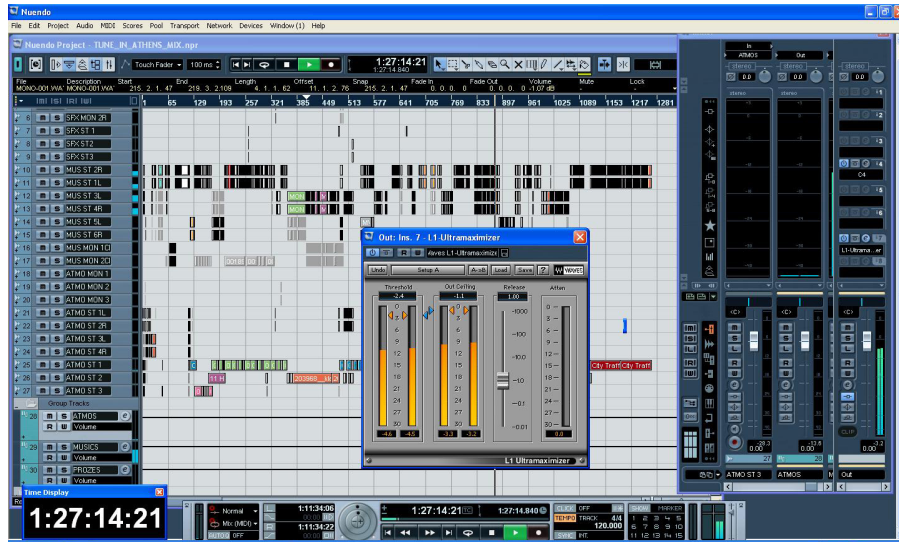

Εικόνα 49 : Χρήση των ρυθμιστικών έντασης της επιφάνειας Mixer κατά την πραγματοποίηση της τελικής μίξης

Στο τελικό στάδιο της μίξης εφαρμόστηκαν στο σύνολο των ηχητικών καναλιών δύο τελικά εφέ. Πρώτο το Multiband Compressor C4 της Waves (Εικόνα 50) για να εξομαλύνει τις διαφορές στις ακραίες εντάσεις και να δώσει μια γενική ομαλότητα στο σύνολο των ηχητικών υλικών και δεύτερο το Limiter L1 της Waves (Εικόνα 51) μέσω του οποίου επιτευχθεί η τελική ένταση του μιξαρισμένου ηχητικού υλικού.

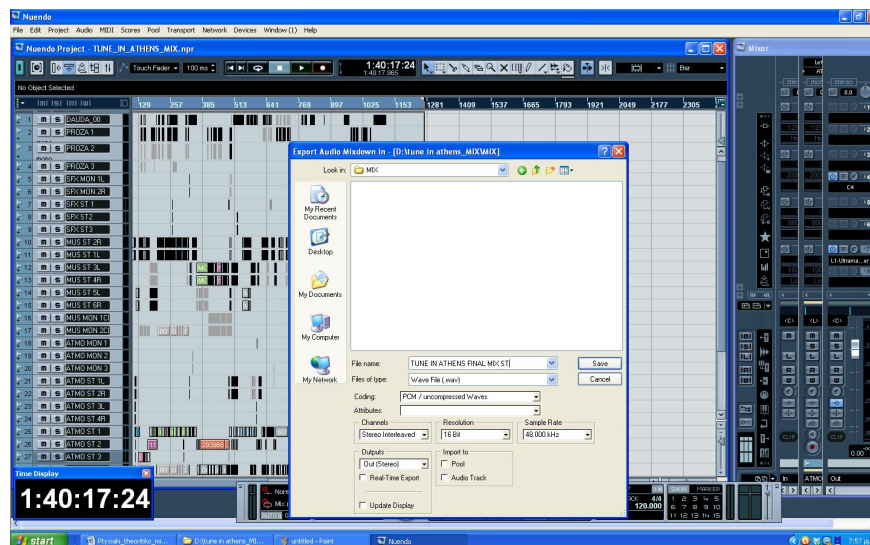

Εικόνα 50 : Εφαρμογή του Multiband Compressor C4 στο συνολικό ηχητικό υλικό

Εικόνα 51 : Εφαρμογή του Limiter L1 στο συνολικό ηχητικό υλικό

Τέλος, έγινε η εξαγωγή του συνολικού ήχου του ντοκιμαντέρ από το πρόγραμμα του Nuendo, σε ένα στερεοφωνικό αρχείο ήχου τύπου Wave και με δειγματοληψία 48kHz στα 16 bit (Εικόνα 51).

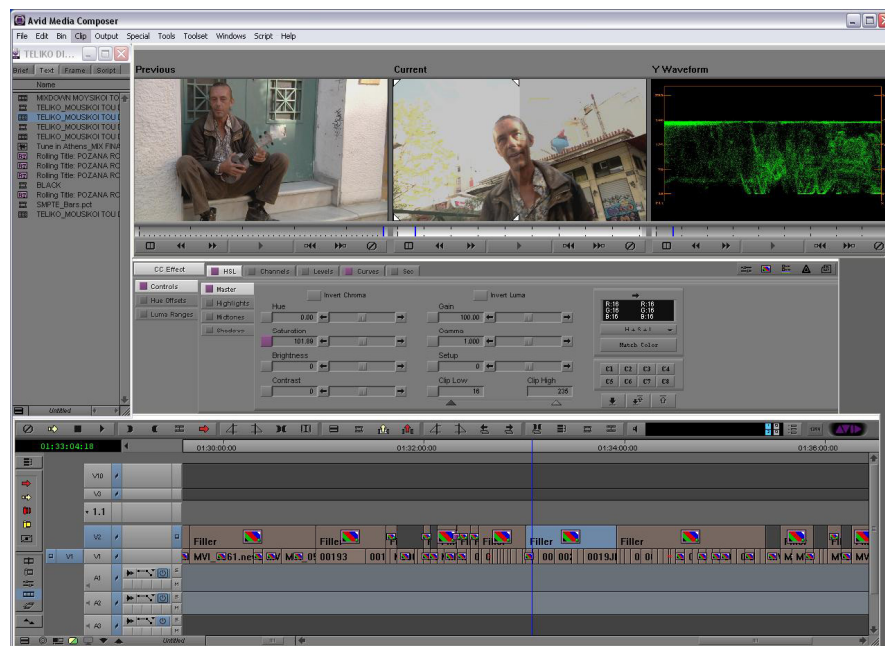

Εικόνα 51 : Το τελικό Export της μίξης στην επιθυμητή δειγματοληψία 48kHz

4.6 Χρωματική Διόρθωση / Color Correction

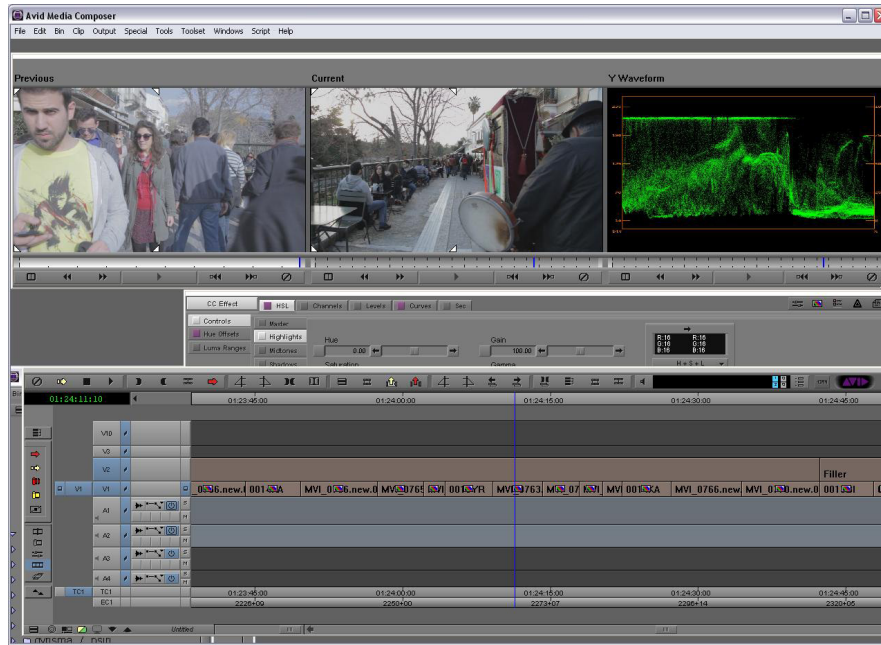
Η χρωματική διόρθωση αποτελεί την τελική επεξεργασία που γίνεται στην εικόνα και στόχος της είναι να επιτύχει την ομοιογένεια στα χρώματα του ντοκιμαντέρ. Σε αυτό το στάδιο πραγματοποιείται η διόρθωση των χρωμάτων, καθώς και η διόρθωση ως προς την αντίθεση και την ένταση των χρωμάτων των πλάνων του ντοκιμαντέρ.

Στο παρόν ντοκιμαντέρ η διαδικασία της χρωματικής διόρθωσης πραγματοποιήθηκε με το πρόγραμμα Media Composer, στην επιφάνεια Color Correction που διαθέτει ειδικά γι' αυτό το σκοπό (Εικόνα 53).

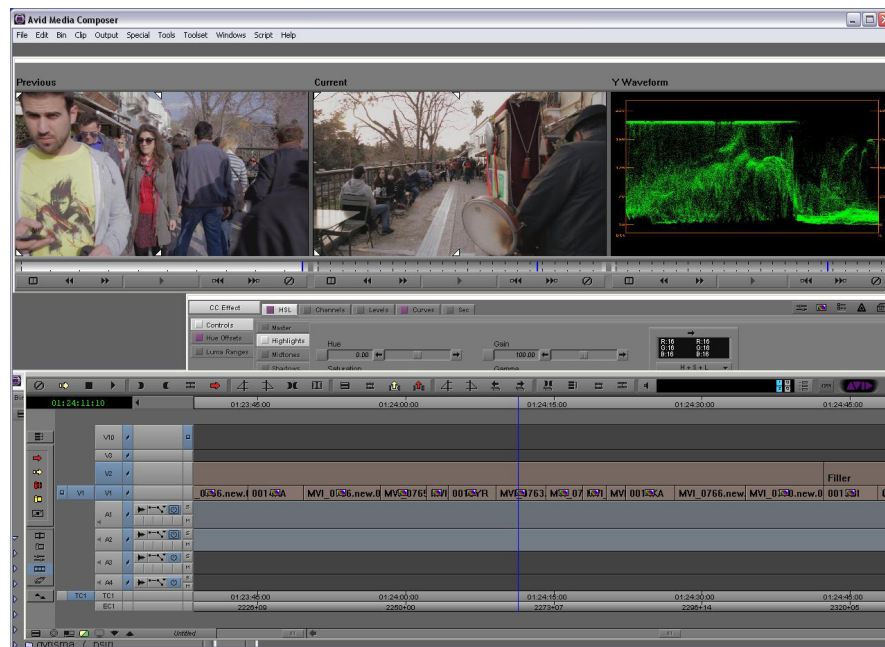

Εικόνα 53 : Χρωματική διόρθωση με την επιφάνεια Color Correction του Media Composer

Η πρώτη διαδικασία που πραγματοποιήθηκε ήταν η εξομάλυνση των διαφορών μεταξύ των διαφορετικών καμερών σε ότι αφορά τη χρωματική αντίθεση και τη φωτεινότητα (Εικόνα 54 & Εικόνα 55).

Εικόνα 54 : Οι δύο κάμερες, αριστερά η Panasonic AG-HPX171E P2 και δεξιά η Eos 5D Mark II της Cannon, πριν την επεξεργασία της χρωματικής διόρθωσης

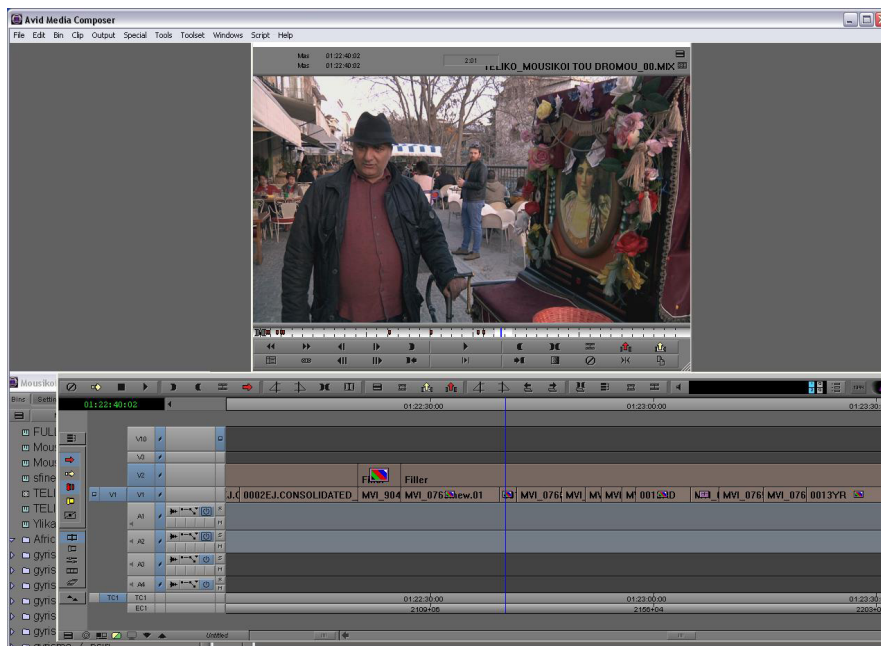
Εικόνα 55 : Οι δύο κάμερες, αριστερά η Panasonic AG-HPX171E P2 και δεξιά η Eos 5D Mark II της Cannon, μετά την επεξεργασία της χρωματικής διόρθωσης

Το επόμενο βήμα ήταν η ενοποίηση των χρωμάτων των πλάνων της κάθε ιστορίας ξεχωριστά, ώστε να επιτευχθεί ομοιομορφία (Εικόνα 56, Εικόνα 57, Εικόνα 58, Εικόνα 59). Καθώς οι συνθήκες (καιρός, εποχή, ώρα) του κάθε γυρίσματος και της κάθε

ιστορίας ήταν διαφορετικές, επιλέχθηκε η ενοποίηση των χρωμάτων να γίνει για την κάθε ιστορία ξεχωριστά, ώστε να διατηρηθεί η ποικιλομορφία αυτή.

Εικόνα 56 : Λήψη από την κάμερα Panasonic AG-HPX171E P2 πριν τη χρωματική διόρθωση

Εικόνα 57 : Η ίδια λήψη από την κάμερα Panasonic AG-HPX171E P2 μετά τη χρωματική διόρθωση

Εικόνα 58 : Ταυτόχρονη λήψη από την κάμερα Cannon Eos 5D Mark II πριν τη χρωματική διόρθωση

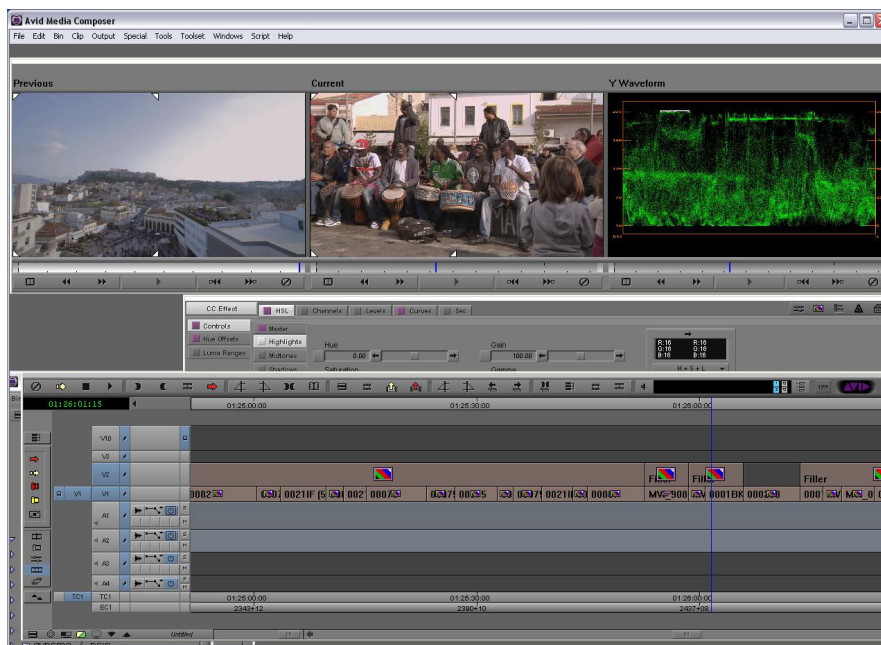

Εικόνα 59 : Η ίδια λήψη από την κάμερα Cannon Eos 5D Mark II μετά τη χρωματική διόρθωση

Το τελευταίο βήμα της διαδικασίας αυτής ήταν η χρωματική επεξεργασία των πλάνων που λήφθηκαν υπό διαφορετικές συνθήκες (καιρός, εποχές, ώρα) (Εικόνα 60) να δίνουν την αίσθηση ότι λήφθηκαν με τις ίδιες συνθήκες, ούτως ώστε να δένουν όλα μαζί μονταρισμένα σε συνεχή ροή (Εικόνα 61). Τέτοια για παράδειγμα είναι κάποια από τα πλάνα του χώρου που εμφανίζονται μέσα στις ιστορίες (σφήνες).

Εικόνα 60 : Δύο συνεχόμενα πλάνα πριν τη χρωματική διόρθωση

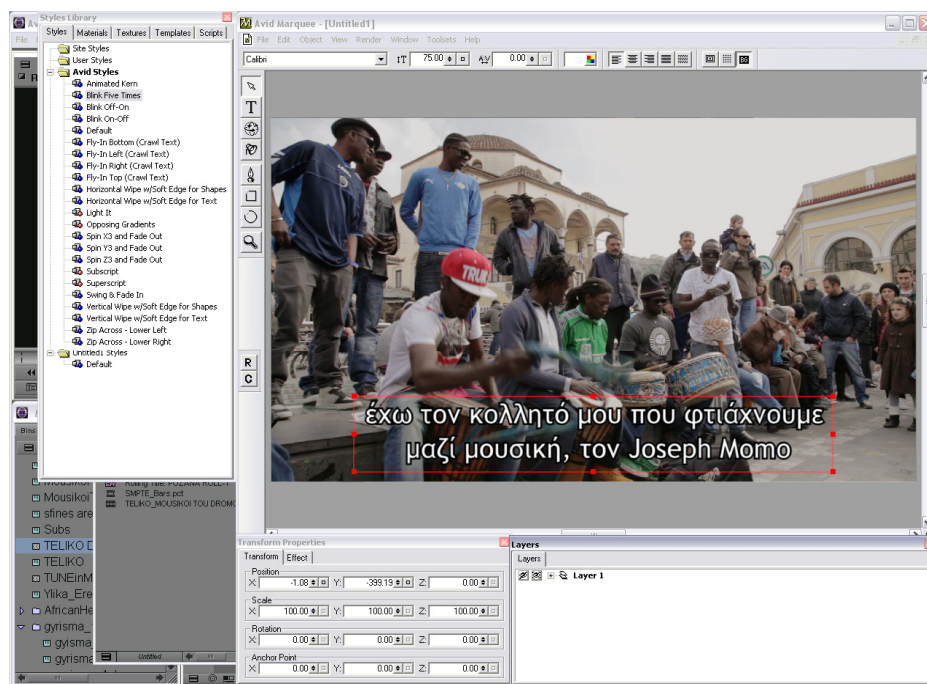

Εικόνα 61 : Δύο συνεχόμενα πλάνα μετά τη χρωματική διόρθωση

4.7 Εισαγωγή τίτλων και υπότιτλων

Στο στάδιο αυτό γίνεται η εισαγωγή των τίτλων οι οποίοι συμπληρώνουν την γενικότερη αισθητική της ταινίας. Οι τίτλοι αυτοί αναφέρουν τον τίτλο της ταινίας, τους ηθοποιούς, τους συντελεστές και τις ευχαριστίες και συνήθως τοποθετούνται στην αρχή ή στο τέλος. Επίσης στο ίδιο στάδιο γίνεται η εισαγωγή των υπότιτλων, οι οποίοι αποτελούν την γραπτή αναπαράσταση των διαλόγων και έχουν ως στόχο να υπάρχει μία γλώσσα στην ταινία.

Στο παρόν ντοκιμαντέρ η εισαγωγή των τίτλων και των υπότιτλων έγινε από την ενσωματωμένη λειτουργία που διαθέτει το πρόγραμμα Avid Media Composer με την επιφάνεια Avid Marquee, η οποία δίνει την δυνατότητα διαχείρισης των αρχείων κειμένων (τίτλοι) ως αρχεία εικόνας. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής μεταφέρθηκαν στη επιφάνεια Avid Marquee τα κείμενα των τίτλων και των υπότιτλων και εκεί πήραν την τελική τους μορφή. Για τους τίτλους αρχής και τέλους επιλέχτηκε να είναι διακριτικοί προκειμένου να δένουν με την αισθητική του ντοκιμαντέρ. Για τους υπότιτλους επιλέχθηκε να τοποθετηθούν στο κάτω μέρος του κάδρου, όπως είναι και πιο συνηθισμένο, προκειμένου να έχουν διακριτικό ρόλο και ταυτόχρονα να είναι ευανάγνωστοι (Εικόνα 62).

Εικόνα 62: Επεξεργασία υπότιτλων στην επιφάνεια Avid Marquee

4.8 Η Εξαγωγή του ντοκιμαντέρ (Export)

Στη διαδικασία αυτή γίνονται η τελευταίες ρυθμίσεις και η εξαγωγή του τελικού βίντεο της ταινίας.

Στο ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*” η εξαγωγή του τελικού βίντεο έγινε με την χρήση δύο προγραμμάτων, του προγράμματος μοντάζ Media Composer και του προγράμματος κωδικοποίησης Encore. Η επιλογή των δύο αυτών προγραμμάτων έγινε ώστε να υπάρχει δυνατότητα γρήγορης κωδικοποίησης του ντοκιμαντέρ σε πολλές μορφές βίντεο. Κατά την διαδικασία της εξαγωγής του τελικού βίντεο, αρχικά επιλέχθηκε να γίνει ένα export από το πρόγραμμα του μοντάζ (Media Composer) σε format QuickTime Reference, ένα αρχείο τύπου .mov που εμπεριέχει όλες τις πληροφορίες του βίντεο στην υψηλότερη δυνατή ανάλυση ενώ ταυτόχρονα έχει μικρό μέγεθος. Στην συνέχεια έγινε η εισαγωγή του αρχείου QuickTime Reference στο πρόγραμμα κωδικοποίησης Encore και από εκεί έγινε export σε δύο διαφορετικές κωδικοποιήσεις ώστε να μπορούμε να έχουμε αρχεία τόσο για την δημιουργία δίσκου DVD όσο και για την δημιουργία δίσκου BLU RAY.

Για την δημιουργία δίσκου BLU RAY η κωδικοποίηση έγινε σε αρχεία VIDEO_TS BR τα οποία είναι υψηλής ευκρίνειας (Full HD). Στην εικόνα η τελική εξαγωγή έγινε σε αρχείο τύπου .mov με τα παρακάτω χαρακτηριστικά: bitrate 30000 Kbits/sec, χωρική ανάλυση 1920x1080, λόγος μεταξύ των πλευρών 16x9 και συχνότητα καρέ (frame rate) 25 καρέ ανά δευτερόλεπτο. Στον ήχο η τελική εξαγωγή έγινε σε αρχείο τύπου .aiff με τα παρακάτω χαρακτηριστικά: stereo, δειγματοληψία 48kHz και ανάλυση 16 bit.

Για την δημιουργία δίσκου DVD η κωδικοποίηση έγινε σε αρχεία VIDEO_TS αρχεία χαμηλότερης ανάλυσης (Standard Definition). Για να επιτευχθεί η κωδικοποίηση του βίντεο σε χαμηλότερη ανάλυση εφαρμόστηκε το codec MPEG2 με τα παρακάτω χαρακτηριστικά. Για την εικόνα: bitrate 8500 Kbits/sec, χωρική ανάλυση 720x560, λόγος μεταξύ των πλευρών 16x9 και συχνότητα καρέ (frame rate) 25 καρέ ανά δευτερόλεπτο. Και για τον ήχο: stereo, δειγματοληψία 48kHz και ανάλυση 16 bit.

Κεφάλαιο 5^ο Συμπεράσματα - Επίλογος

Το αποτέλεσμα της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι η ολοκληρωμένη παραγωγή ενός ντοκιμαντέρ διάρκειας σαράντα λεπτών, στο οποίο υλοποιήθηκαν όλα τα στάδια παραγωγής που αναφέρθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια.

Ο μεγαλύτερος όγκος εργασιών για την παραγωγή του παρόντος ντοκιμαντέρ έγινε από δύο άτομα, μία εκ των πραγμάτων δύσκολη συνθήκη, αν αναλογιστεί κανείς ότι για την ολοκλήρωση μιας επαγγελματικής παραγωγής χρειάζονται συνήθως πολλοί διαφορετικοί συνεργάτες με ειδικευμένα πόστα (σκηνοθέτης, οπερατέρ, μπούμαν, μοντέρ). Ωστόσο, με την ευκαιρία αυτή μας δόθηκε η δυνατότητα απόκτησης γνώσεων και εμπειριών πάνω σε όλα τα στάδια της παραγωγής, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο. Πρέπει ωστόσο να αναφερθεί ότι δεν θα είχε επιτευχθεί ο στόχος μας για την υλοποίηση του ντοκιμαντέρ, χωρίς τη βοήθεια των συνεργατών και φίλων, κυρίως κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων.

Σε κάθε στάδιο παραγωγής οι δυσκολίες που συναντήθηκαν ήταν αρκετές και ποικίλες. Στο στάδιο της προ-παραγωγής αντιμετωπίστηκαν κυρίως οργανωτικά προβλήματα που σχετίζονταν με την ανεπαρκή μελέτη και την εσφαλμένη πρόβλεψη των συνθηκών του κάθε γυρίσματος, σε ότι αφορά την ολοκληρωμένη προετοιμασία του συνεργείου. Η επιλογή του κατάλληλου κάθε φορά εξοπλισμού ήταν ένα καθοριστικό ζήτημα για την πορεία των γυρισμάτων. Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιήθηκε ήταν κατά ένα μεγάλο μέρος δανεικός και επομένως μη διαθέσιμος σε κάθε ευκαιρία. Αυτό είχε ως συνέπεια να μην είναι διαθέσιμος σε ορισμένα γυρίσματα, με αποτέλεσμα τη συλλογή διαφορετικής υφής υλικών από το σύνολο των γυρισμάτων.

Στο στάδιο της παράγωγης τα προβλήματα που προέκυψαν ήταν κυρίως τεχνικής υφής, καθώς στο σύνολό τους τα γυρίσματα πραγματοποιήθηκαν σε εξωτερικούς, δημόσιους χώρους της Αθήνας, όπου ως γνωστόν οι συνθήκες φωτισμού και θορύβου δεν είναι ιδανικές. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την ύπαρξη ανεπιθύμητων παρεμβολών τόσο στην εικόνα όσο και στον ήχο. Σε πολλές περιπτώσεις καταστράφηκαν υλικά λόγω του ήλιου, που δεν προβλέφθηκε και του περαστικού αμαξιού, που δεν υπολογίστηκε, στον τόπο του γυρίσματος σε κρίσιμες στιγμές της πλοκής.

Ένα ακόμα πρόβλημα που προέκυψε στο στάδιο της παραγωγής και συγκεκριμένα στα γυρίσματα, ήταν η έλλειψη ποσότητας και ποιότητας λόγου κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων. Συγκεκριμένα, αρκετοί από τους πρωταγωνιστές μίλησαν ελάχιστα, άλλοι πάλι καθόλου, και μερικοί απάντησαν σε διαφορετικές ερωτήσεις από αυτές που

κρίθηκαν σκόπιμες, σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο. Ειδικά στα τυχαία γυρίσματα, η αμηχανία της στιγμής στέρησε πιο ουσιαστικά αποτελέσματα στο λόγο, ενώ στα οργανωμένα τα πράγματα ήταν λίγο πιο εύκολα.

Στο στάδιο της μετα-παραγωγής τα προβλήματα που προέκυψαν είχαν να κάνουν κυρίως με περιπτώσεις άστοχων, προβληματικών υλικών που συλλέχθηκαν από τα γυρίσματα. Χρειάστηκε να εφαρμοστούν πολλές τεχνικές τόσο στην εικόνα όσο και στον ήχο για να μπορέσει τελικά να γίνει χρήση των προβληματικών υλικών. Και ενώ πραγματοποιήθηκαν πολλές δοκιμές κατά τη διάρκεια του μοντάζ και της μίξης για να “σωθούν”, πολλά από αυτά τα υλικά δεν μπόρεσαν τελικά στο ντοκιμαντέρ. Η χρησιμότητα αρκετών υλικών ήχου και εικόνας έγινε αντιληπτή όσο προχωρούσε η διαδικασία του μοντάζ, καθώς δεν υπήρχε η εμπειρία ώστε να γίνει αντιληπτή από πιο αρχικά στάδια. Ένα ακόμα πρόβλημα που προέκυψε στο στάδιο της μετά-παραγωγής, ήταν η απειρία πάνω στη σκηνοθεσία και το σενάριο ενός ντοκιμαντέρ. Έτσι, ήταν εξαιρετικά δύσκολο να χτιστεί ένα τελικό αποτέλεσμα με συνοχή και καλή ροή, ενώ ταυτόχρονα να κινείται σε έναν άξονα οδηγώντας την ιστορία προς μια επιθυμητή νοηματική κατεύθυνση.

Συνοψίζοντας, η δημιουργία ενός ντοκιμαντέρ είναι μια διαδικασία αρκετά χρονοβόρα και δύσκολη, η οποία χρειάζεται επιμονή και ζήλο προκειμένου να προκύψει ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα. Επίσης, κάνοντας την αυτοκριτική μας, θεωρούμε ότι το ντοκιμαντέρ “Οι Μουσικοί του Δρόμου: *Tune In Athens*” αποτελεί ένα δείγμα αυθεντικού ντοκιμαντέρ βγαλμένο από τους πρωταγωνιστές του που κινηματογραφήθηκε από τεχνικής άποψης όσον το δυνατόν καλύτερα βάσει της εμπειρίας και του εξοπλισμού που υπήρχε. Σαφώς έχει αρκετά περιθώρια βελτίωσης τόσο τεχνικά όσο και δημιουργικά. Θεωρούμε λοιπόν ότι το παρόν ντοκιμαντέρ αποτελεί ένα δημιούργημα το οποίο μας ικανοποιεί τη συγκεκριμένη στιγμή, στο συγκεκριμένο χρόνο.

Βιβλιογραφία

- Chion Michel, 2010, Ο ήχος στον κινηματογράφο, Αθήνα, Πατάκης
- Ellis C. Jack – McLane A. Betsy, 2005, A new history of documentary film, New York, Continuum International Publishing Group
- Holman Tomlinson, 2002, Sound for Film and Television (2nd Ed.), Los Angeles, Focal Press
- Nichols Bill, 2001, Introduction to documentary, Kansas, Indiana University Press
- Pinel Vincent, 2006, Το μοντάζ, Αθήνα, Πατάκης
- Poynton Charles, 2003, Digital Video and HDTV Algorithms and Interfaces, USA, Elsevier Science
- Siety Emmanuel, 2007, Το πλάνο, Αθήνα, Πατάκης
- Βαλούκος Στάθης, 2003, Ιστορία του Κινηματογράφου (Α' τόμος, Γ' Έκδοση), Αθήνα, Αιγόκερως
- Κάρλος Κ. Χρήστος, 2005, Τεχνολογία της τηλεοπτικής παράγωγης, Αθήνα, Έναστρον
- Στεφανή Εύα, 2007, 10 Κείμενα για το Ντοκιμαντέρ, Αθήνα, Πατάκης

Διαδικτυακές πηγές

<http://camerastyloonline.wordpress.com> (τελευταία επίσκεψη 15 / 06 / 2014)

<http://www.cinemainfo.gr> (τελευταία επίσκεψη 23 / 08 / 2014)

<http://www.photoeidolo.gr> (τελευταία επίσκεψη 30 / 05 / 2014)

<http://classes.yale.edu/film-analysis/index.htm> (τελευταία επίσκεψη 20 / 06 / 2014)

<http://en.wikipedia.org> (τελευταία επίσκεψη 23 / 08 / 2014)

